

13.06.16 р. № 10/1371

на № _____

**Голові Верховної Ради України
п. Парубію А.В.**

**Копія:
Народному депутату України
п. Войціцькій В.М**

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

Шановні Андрію Володимировичу, Вікторіє Михайлівно!

У відповідь на Ваш депутатський запит №14/2/136 від 02.06.16 р. (отриманий загальним відділом 09.06.16 р.) ПАТ «Укрнафта» повідомляється наступне.

На виконання вимог ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата» надається копія консолідованої фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності та звіт незалежного аудитора за 2015 р.

Щодо другого питання, поставленого у запиті №14/2/136 від 02.06.16 р. звертаємо увагу, що відповідно до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку №2826, яким розроблене «Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів» на ПАТ «Укрнафта» покладено обов'язок публічного розміщення на власному веб-сайті серед іншого регулярної річної фінансової інформації, інформації щодо аудиторів (аудиторських фірм), які надають аудиторські послуги емітенту, в тому числі текст аудиторського висновку (звіту).

Таким чином, із адаптованим текстом аудиторського висновку ТОВ «АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» можна ознайомитися за посиланням: http://www.ukrnafta.com/ua/investors/financial_results.

Окрім цього, зазначена запитувана Вами інформація розміщена також на державному порталі Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (SMIDA) за посиланням: <http://www.smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/54268>.

Додаток:

1. Копії аудиторського звіту у 2 примірниках.

З повагою,

**Заступник Голови Правління,
Головний фінансовий директор
ПАТ «Укрнафта»**

І.В. Євць

004650

Група «Укрнафта»

**Консолідована фінансова звітність
за Міжнародними стандартами фінансової звітності
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2015 року

Зміст

Звіт незалежного аудитора

Консолідована фінансова звітність

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про прибутки та збитки та інші сукупні доходи	2
Консолідований звіт про зміни в капіталі.....	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів	4

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1. Інформація про підприємство.....	5
2. Умови, в яких працює Група	5
3. Основні принципи облікової політики.....	6
4. Суттєві облікові судження та оцінки.....	19
5. Нові положення бухгалтерського обліку	24
6. Інформація за сегментами	26
7. Частки у дочірніх компаніях, спільних операціях, спільних підприємствах та асоційованих компаніях	29
8. Доходи від реалізації та собівартість реалізованої продукції.....	31
9. Витрати на реалізацію та збут.....	32
10. Загальні та адміністративні витрати	32
11. Інші операційні доходи та витрати	33
12. Витрати на заробітну плату та амортизацію, знос та виснаження.....	33
13. Фінансові доходи та витрати	34
14. Чистий прибуток від курсової різниці	35
15. Збитки від знецінення та зменшення справедливої вартості	35
16. Податок на прибуток.....	35
17. Нафтогазові активи	36
18. Активи розвідки та оцінки.....	37
19. Інші основні засоби.....	38
20. Товарно-матеріальні запаси	39
21. Дебіторська заборгованість	39
22. Передоплати та інші оборотні активи	40
23. Акціонерний капітал та резерви	40
24. Забезпечення	42
25. Кредиторська заборгованість	44
26. Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання	44
27. Процентні та безпроцентні кредити та позикові кошти	45
28. Договірні та умовні зобов'язання і операційні ризики.....	45
29. Розкриття інформації про пов'язані сторони.....	47
30. Цілі та політика управління фінансовими ризиками	48
31. Оцінка справедливої вартості.....	50
32. Події після закінчення звітного періоду	51

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам ПАТ "Укрнафта"

Ми провели аудит поданої нижче консолідованої фінансової звітності ПАТ "Укрнафта" та його дочірніх компаній (далі – "Група"), яка включає консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2015 року та консолідовані звіти про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, про зміни в капіталі і про рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік, а також примітки, що складаються з опису основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації.

Відповідальність управлінського персоналу за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал Групи несе відповідальність за складання і достовірне подання цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності на основі результатів проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування і проведення аудиту для отримання достатньої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання консолідованої фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятності облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та оцінку загального подання консолідованої фінансової звітності.

Ми вважаємо, що ми отримали достатні та прийнятні аудиторські докази для висловлення нашої умовно-позитивної думки.

Підстави для висловлення умовно-позитивної думки

Передоплати та дебіторська заборгованість

У 2015 році Група видала передоплати у сумі 6 569 696 тисяч гривень для придбання нафтопродуктів із договірним строком поставки у грудні 2018 року. Крім того, протягом 2015 року Група реалізувала сиру нафту на суму 7 335 504 тисяч гривень з очікуваним строком оплати у грудні 2016 року. За цими операціями Група визнала виручку в сумі 7 335 504 тисяч гривень, фінансові витрати в сумі 4 764 316 тисячі гривень, які являють собою ефект дисконтування при початковому визнанні передплат і дебіторської заборгованості, фінансові доходи в сумі 712 592 тисячі гривень, які являють собою амортизацію дисконту, та операційні витрати в сумі 1 557 321 тисяч гривень, які являють собою збиток від знецінення за 2015 фінансовий рік.

Станом на 31 грудня 2015 року, балансова вартість зазначених передплат і дебіторської заборгованості становила 3 393 943 тисячі гривень та 5 800 997 тисяч гривень, відповідно, внаслідок їх часткового погашення протягом 2015 року. З огляду на невизначеність результатів поточних переговорів та очікуваної форми відшкодування цих сум, ми не мали можливості отримати достатні та прийнятні аудиторські докази для обґрунтування визнання та подальшого обліку цих передплат і дебіторської заборгованості станом на 31 грудня 2015 року, включаючи інші складові консолідованої фінансової звітності Групи. Відповідно, у нас не було можливості визначити потенційну необхідність коригувань у цій консолідованій фінансовій звітності.

Операції та залишки з пов'язаними особами

Група розкрила у Примітці 29 до цієї консолідованої фінансової звітності залишки та операції з пов'язаними особами. Станом на дату цього звіту ми не одержали повного переліку пов'язаних осіб, отже, у нас не було можливості отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо повноти розкриття цієї інформації станом на 31 грудня 2014 року і 31 грудня 2015 року та за 2014 і 2015 фінансові роки. Відповідно, ми не мали можливості визначити потенційну необхідність коригувань у розкриттях залишків та операцій з пов'язаними особами.

Неможливість спостереження за інвентаризацією запасів

Ми не спостерігали за проведенням інвентаризації фізичних запасів, які знаходились у власності спільних операцій і утримувались третьою особою наприкінці року. У нас не було можливості переконатись у достовірності зазначених запасів у сумі 1 190 855 тисяч гривень станом на 31 грудня 2015 року за допомогою альтернативних процедур. У результаті, ми не мали можливості визначити потенційну необхідність коригувань балансової вартості запасів станом на 31 грудня 2015 року, включаючи інші складові консолідованої фінансової звітності Групи.

Витрати спільних операцій на дослідження і розробку

У 2014 році спільні операції Групи понесли витрати у сумі 357 000 тисяч гривень на послуги з дослідження і розробки, які були обліковані у складі інших операційних витрат. У нас не було можливості отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо сутності цих витрат. У результаті, ми не мали можливості визначити потенційну необхідність коригувань інших операційних витрат за 2014 фінансовий рік, включаючи інші відповідні складові консолідованої фінансової звітності Групи.

Умовно-позитивна думка

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних вище у розділі «Підстави для висловлення умовно-позитивної думки», наведена нижче консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Групи станом на 31 грудня 2015 року та її фінансові результати і рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пояснювальні параграфи**Безперервність діяльності**

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 4 до цієї консолідованої фінансової звітності, в якій зазначено, що Група понесла чистий збиток у сумі 5 690 398 тисяч гривень за 2015 фінансовий рік, і станом на 31 грудня 2015 року поточні зобов'язання Групи перевищували її поточні активи на 7 499 085 тисяч гривень. Цей факт разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 4, свідчить про наявність суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати безперервну діяльність.

Політично-економічна ситуація в Україні

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 2 до цієї консолідованої фінансової звітності, в якій зазначено, що діяльність Групи, як і діяльність інших суб'єктів господарювання в Україні, зазнає та продовжуватиме зазнавати у найближчому майбутньому впливу політичної та економічної невизначеності, що спостерігається в Україні.

Інші необоротні активи

Ми звертаємо вашу увагу на параграф "Інші необоротні активи" у Примітці 4 до цієї консолідованої фінансової звітності, в якому описана невизначеність щодо строків і характеру врегулювання прав Групи на отримання оплати від ПАТ "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" за природний газ, вироблений Групою і фізично закачаний у Національну газотранспортну систему України.

Ми не вносимо додаткових застережень до нашої умовно-позитивної думки щодо цих аспектів.

ТОВ АТ "Прайвотерхаус Куперо (Аудит)"

20 травня 2016 року

м. Київ, Україна

Група «Укрнафта»
Консолідований звіт про фінансовий стан
Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

	Прим.	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Нафтогазові активи	17	5 765 819	7 115 071
Активи розвідки та оцінки	18	165 101	167 551
Інші основні засоби	19	8 589 938	6 959 159
Нематеріальні активи		37 215	42 208
Інвестиції у спільні підприємства, які обліковуються за методом участі в капіталі		52 421	108 289
Інші фінансові активи		2 754	3 084
Інші необоротні активи	4	3 987 640	3 961 075
Всього необоротних активів		18 600 888	18 356 437
Оборотні активи			
Товарно-матеріальні запаси	20	2 187 152	3 461 233
Дебіторська заборгованість	21	9 522 049	7 785 063
Передоплати та інші оборотні активи	22	4 560 225	3 718 682
Передоплата з податку на прибуток		30 499	25 425
Грошові кошти з обмеженим правом використання	29	117 806	69 268
Грошові кошти та їх еквіваленти	29	289 667	189 647
Всього оборотних активів		16 707 398	15 249 318
ВСЬОГО АКТИВІВ		35 308 286	33 605 755
КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал, що належить власникам акцій материнської компанії			
Акціонерний капітал	23	1 010 972	1 010 972
Резерв переоцінки		15 098 388	13 531 950
(Накопичений збиток)/нерозподілений прибуток		(6 413 879)	563 805
		9 695 481	15 106 727
Частка неконтролюючих учасників		(5 603)	(6 748)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	23	9 689 878	15 099 979
Довгострокові зобов'язання			
Відстрочене податкове зобов'язання	16	53 581	1 254 504
Забезпечення	24	1 358 344	1 252 735
Всього довгострокових зобов'язань		1 411 925	2 507 239
Поточні зобов'язання			
Кредиторська заборгованість	25	2 422 440	7 134 005
Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання	26	3 734 940	4 474 515
Процентні кредити та позикові кошти	27	-	376 185
Безпроцентні кредити та позикові кошти		461 343	-
Рентна плата, інші податки та подібні платежі		9 212 115	2 440 102
Податок на прибуток до сплати		908 249	512 807
Забезпечення	24	7 467 396	1 060 923
Всього поточних зобов'язань		24 206 483	15 998 537
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		25 618 408	18 505 776
ВСЬОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		35 308 286	33 605 755

Ця консолідована фінансова звітність затверджена до випуску від імені Групи 20 травня 2016 року.

М. Роліне
Голова Правління

І. Свець
Фінансовий директор

Н. О. Доліна
Головний бухгалтер

Примітки на сторінках 5-51 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Група «Укрнафта»

Консолідований звіт про прибутки та збитки та інші сукупні доходи

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

	Прим.	2015 рік	2014 рік
Доходи від реалізації	8	29 005 211	28 292 833
Собівартість реалізованої продукції	8	(11 641 284)	(14 205 104)
Знецінення нафтогазових активів, активів розвідки та оцінки, інших основних засобів	15	(913 484)	(59 025)
Валовий прибуток		16 450 443	14 028 704
Витрати на реалізацію та збут	9	(956 173)	(1 022 780)
Загальні та адміністративні витрати	10	(589 401)	(528 212)
Інші операційні витрати	11	(18 928 609)	(12 131 888)
Інші операційні доходи	11	223 212	1 258 056
Частка в прибутку спільних підприємств		40 018	48 640
(Збиток)/прибуток до вирахування курсових різниць, процентів та оподаткування		(3 760 510)	1 652 520
Фінансові доходи	13	1 377 307	451 630
Фінансові витрати	13	(5 604 780)	(833 746)
Чистий прибуток від курсової різниці	14	1 544 156	1 463 525
(Збиток)/прибуток до оподаткування		(6 443 827)	2 733 929
Кредит/(витрати) з податку на прибуток	16	753 429	(1 432 364)
(Збиток)/прибуток за рік		(5 690 398)	1 301 565
(Збиток)/прибуток, що належить:			
Власникам акцій Компанії		(5 691 543)	1 301 355
Частка неконтролюючих учасників		1 145	210
(Збиток)/прибуток за рік		(5 690 398)	1 301 565
Інші сукупні доходи/(збитки)			
Позиції, що не будуть рекласифіковані в прибутки та збитки			
Зміна в оцінці зобов'язання щодо виведення активів з експлуатації	24	118 199	(237 328)
Вплив податку на прибуток		(21 276)	42 719
Збільшення справедливої вартості нафтогазових активів та бензозаправних станцій	17,19	5 079 519	-
Вплив податку на прибуток		(914 314)	-
Зменшення справедливої вартості нафтогазових активів та інших основних засобів	15	(3 149 388)	(241 291)
Вплив податку на прибуток		566 890	43 432
Переоцінка пенсійних зобов'язань	24	(3 071)	4 408
Вплив податку на прибуток		553	(793)
Всього інших сукупних доходів/(збитків)		1 677 112	(388 853)
Всього інших сукупних (збитків)/доходів, що належать:		(4 013 286)	912 712
Власникам акцій Компанії		(4 014 431)	912 502
Частка неконтролюючих учасників		1 145	210
Всього сукупних доходів за рік		(4 013 286)	912 712
Базовий та скоригований (збиток)/прибуток на просту акцію для (збитку)/прибутку, що належить власникам Компанії (у гривнях на акцію)			
		(104,93)	24,00

Примітки на сторінках 5-51 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Група «Укрнафта»

Консолідований звіт про зміни в капіталі

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

Належить власникам акцій материнської компанії						
	Випущений та повністю сплачений акціонерний капітал	Резерв переоцінки активів	Нерозпо- ділений прибуток/ (накопиче- ний збиток)	Всього	Частка неконтро- люючих учасників	Всього капіталу
Залишок на 1 січня 2014 р.	1 010 972	14 038 823	2 823 679	17 873 474	(6 958)	17 866 516
Прибуток за рік	-	-	1 301 355	1 301 355	210	1 301 565
Інші сукупні (збитки)/ доходи	-	(392 468)	3 615	(388 853)	-	(388 853)
Всього сукупних доходів	-	(392 468)	1 304 970	912 502	210	912 712
Розподіл дивідендів за 2011, 2012, 2013 роки	-	-	(3 679 249)	(3 679 249)	-	(3 679 249)
Переведення резерву переоцінки нафтогазових активів та інших основних засобів, що вибули та виведені з експлуатації, за вирахуванням податку	-	(114 405)	114 405	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2014 р.	1 010 972	13 531 950	563 805	15 106 727	(6 748)	15 099 979
(Збиток)/прибуток за рік	-	-	(5 691 543)	(5 691 543)	1 145	(5 690 398)
Інші сукупні збитки	-	1 679 630	(2 518)	1 677 112	-	1 677 112
Всього сукупних доходів	-	1 679 630	(5 694 061)	(4 014 431)	1 145	(4 013 286)
Розподіл дивідендів	-	-	(1 264 609)	(1 264 609)	-	(1 264 609)
Зміна інвестицій у спільні операції	-	-	(132 206)	(132 206)	-	(132 206)
Переведення резерву переоцінки нафтогазових активів та інших основних засобів, що вибули та виведені з експлуатації	-	(113 192)	113 192	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2015 р.	1 010 972	15 098 388	(6 413 879)	9 695 481	(5 603)	9 689 878

Група «Укрнафта»
Консолідований звіт про рух грошових коштів
Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

	Прим.	2015 рік	2014 рік
Грошові потоки від операційної діяльності (Збиток)/прибуток до оподаткування		(6 443 827)	2 733 929
Коригування на негрошові статті:			
Амортизація, виснаження та знос	12	1 289 476	1 574 968
Нарахування/(розформування) забезпечень	24	6 382 577	(140 768)
Ефект змін у припущеннях щодо зобов'язань з виведення активів з експлуатації		62 162	(211 511)
Нереалізовані збитки від курсової різниці		5 029	12 911
Частка у прибутку спільних підприємств	7	(40 018)	(48 640)
Зміна резерву на знецінення дебіторської заборгованості та списання знецінених передоплат	11	2 222 503	2 261 199
Збитки від знецінення та зменшення справедливої вартості нафтогазових активів, активів розвідки та оцінки, інших основних засобів, чиста сума	15	913 484	59 025
Збиток від вибуття основних засобів	11	4 039	29 414
Збиток від вибуття та знецінення інших фінансових активів		-	26 598
Уцінка товарно-матеріальних запасів до чистої вартості реалізації		138 067	112 847
Фінансові витрати	13	5 604 780	833 746
Фінансові доходи	13	(1 377 307)	(451 629)
Зміна інших необоротних активів		(21 290)	(80 855)
Інші негрошові доходи та витрати		47 664	17 752
Грошові потоки від операційної діяльності до змін в оборотному капіталі		8 787 339	6 728 986
Зміни в оборотному капіталі:			
Зміна дебіторської заборгованості та векселів		(4 228 187)	(8 306 604)
Зміна товарно-матеріальних запасів		1 136 014	(1 834 889)
Зміна передоплат та інших оборотних активів		(4 226 507)	1 619 644
Зміна кредиторської заборгованості		(4 711 565)	1 706 987
Зміна авансів, нарахованих витрат та інших зобов'язань		459 035	(851 953)
Зміна рентної плати, інших податків та подібних платежів		6 307 148	1 950 450
Грошові кошти, отримані від основної діяльності		3 523 297	1 012 621
Використані забезпечення		(80 816)	(302 891)
Податок на прибуток сплачений		(464 381)	(95 357)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		2 978 100	614 374
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Інвестиції в активи розвідки та оцінки	18	(51 548)	(6 446)
Витрати за нафтогазовими активами	17	(414 559)	(365 037)
Витрати на інші основні засоби та нематеріальні активи		(90 117)	(410 089)
Надходження від вибуття інших основних засобів		-	648
Внески в інші фінансові активи		-	(25 726)
Зміна грошових коштів з обмеженим правом використання	29	(48 538)	(22 001)
Дивіденди, отримані від спільних підприємств		-	48 640
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(604 762)	(780 011)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Отримання безпроцентних кредитів та позикових коштів		562 911	-
Отримання процентних кредитів та позикових коштів	27	-	350 000
Погашення процентних кредитів та позикових коштів	27	(376 185)	(44 298)
Проценти сплачені		(14 666)	(6 071)
Дивіденди виплачені	23	(2 445 378)	(93 162)
Чисті грошові кошти, (використані у фінансовій діяльності)/отримані від фінансової діяльності		(2 273 318)	206 469
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		100 020	40 831
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		189 647	148 816
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня		289 667	189 647

1. Інформація про підприємство

Публічне акціонерне товариство «Укрнафта» (далі – Компанія або ПАТ «Укрнафта») було засноване і розпочало свою діяльність як державне підприємство Виробниче об'єднання «Укрнафта». У 1994 році Компанія була акціонована, приватизована та зареєстрована як акціонерне товариство відповідно до законодавства України.

Основна діяльність Компанії та її дочірніх компаній, асоційованих компаній, спільних операцій і спільних підприємств (далі разом – Група) – це розвідка, видобування та продаж нафти і газу, переробка газу, експлуатація мережі заправних станцій та надання відповідних нафтопромислових сервісних послуг на території України. Станом на 31 грудня 2015 року Компанія складалася з шести видобувних підрозділів, трьох розвідувальних і бурильних підрозділів, трьох газопереробних заводів, ряду дослідницьких та допоміжних підрозділів і 537 діючих заправних станцій. Основна діяльність Компанії докладно описана у Примітці 3. Крім того, Компанія має дочірні та асоційовані компанії і бере участь у спільних підприємствах та спільних операціях з розробки та видобування нафти і газу (Примітка 4). Основна діяльність та виробничі потужності Компанії сконцентровані в Україні.

У липні 2015 року акціонери призначили нового Голову Правління. Крім того, протягом періоду з вересня 2015 року по лютий 2016 року в складі Правління відбулися зміни.

Акції Компанії належать українським та іноземним юридичним і фізичним особам. 50% плюс 1 акція належить Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз»). Уряд України, представлений Кабінетом Міністрів України, здійснює державний контроль над НАК «Нафтогаз».

Компанія зареєстрована на українській фондовій біржі.

Юридична адреса Компанії: Несторівський провулок 3-5, Київ, Україна.

2. Умови, в яких працює Група

Нестабільність політичної та економічної ситуації, що спостерігалася в Україні останнім часом, тривала у 2015 році та призвела до погіршення стану державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют.

Різні події у Криму в березні 2014 року призвели до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації. Крім того, у 2014 році озброєні угруповання сепаратистів отримали контроль над окремими територіями Донецької і Луганської областей на сході України. Відносини між Україною та Російською Федерацією погіршилися і залишалися напруженими. 1 січня 2016 року набула чинності угода про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Російська влада відреагувала на це введенням торговельного ембарго на велику кількість ключових українських експортних товарів. У відповідь уряд України запровадив аналогічні заходи проти російських товарів.

Станом на дату цього звіту офіційний обмінний курс гривні до долара США становив 25,26 гривні за 1 долар США порівняно з 24,00 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2015 року (на 31 грудня 2014 року – 15,77 гривні за 1 долар США). З метою запобігання подальшій девальвації гривні Національний банк України ввів ряд обмежень на операції з іноземною валютою, у тому числі тимчасову заборону виплати дивідендів в іноземній валюті, тимчасову заборону дострокового погашення заборгованості перед нерезидентами, обов'язковий продаж 75% валютної виручки, а також інші обмеження готівкових і безготівкових операцій. НБУ продовжував дію цих обмежень декілька разів протягом 2015 року. Поточні обмеження залишаються в силі до 8 червня 2016 року.

Девальвація національної валюти призвела до тиску на індекс споживчих цін. Офіційний темп інфляції в Україні за 2015 рік сягнув 43,3%.

11 березня 2015 року Виконавча рада МВФ схвалила 4-річну Програму розширеного фінансування України на суму понад 17 мільярдів доларів США. Протягом 2015 року Україна отримала перший та другий транші за Програмою розширеного фінансування на суму 5 мільярдів доларів США та 1,7 мільярда доларів США, відповідно. У жовтні 2015 року Україна досягла угоди з більшістю кредиторів щодо реструктуризації частини зовнішнього національного боргу у сумі 15 мільярдів доларів США. Строки погашення реструктуризованого боргу були перенесені на 2019-2027 роки, а процентна ставка зафіксована на рівні 7,75% річних. Крім того, реструктуризація передбачає списання 20% боргу в розмірі 2,9 мільярда доларів США в обмін на інструменти відновлення вартості, виплати за якими здійснюються за умови досягнення певних показників зростання ВВП. Реструктуризація значної частини боргу залишається неузгодженою.

2. Умови, в яких працює Група (продовження)

Досягнення описаної вище угоди про реструктуризацію зовнішнього боргу з більшістю кредиторів призвело до покращення кредитного рейтингу України.

Подальше надання траншів МВФ залежить від проведення урядом України реформ та інших факторів економічного, правового і політичного характеру.

Банківська система залишається вразливою через її недостатню капіталізацію, погіршення якості активів, викликане економічною ситуацією, знеціненням національної валюти та іншими факторами.

Остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Групи.

Крім того, у 2015 році відбулося зниження ринкових цін на нафту і природний газ та скорочення обсягів видобутку на родовищах Групи порівняно з 2014 та попередніми роками. Ситуація в Україні та на товарних ринках спричинює зростання невизначеності, включаючи здійснювану Групою оцінку справедливої вартості основних засобів і вартості відшкодування нафтогазових активів та інших основних засобів за результатами тестування знецінення активів, розташованих в Україні (Примітки 17 та 19).

3. Основні принципи облікової політики

1) Основа підготовки

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО). Група веде бухгалтерський облік відповідно до МСФЗ.

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена згідно з принципом історичної вартості, за винятком нафтогазових активів та інших основних засобів, що обліковуються за справедливою вартістю (крім транспортних засобів та інших основних засобів, які оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням знецінення). Ця консолідована фінансова звітність представлена в українських гривнях. Усі суми наведені з округленням до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Консолідована фінансова звітність за 2015 фінансовий рік затверджена до випуску 20 травня 2016 року.

2) Основа консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність ПАТ "Укрнафта", його дочірніх компаній, асоційованих компаній, спільних підприємств та спільних операцій станом на 31 грудня 2015 року.

Дочірні компанії повністю консоліднуються з дати їх придбання, якою є дата отримання Групою контролю над ними, і консоліднуються до дати припинення контролю. Фінансова звітність дочірніх компаній підготовлена за той самий звітний період, що і фінансова звітність материнської компанії, відповідно до єдиної облікової політики. Всі внутрішньогрупові операції, залишки та нереалізовані прибутки і збитки за операціями між компаніями Групи та дивіденди повністю виключаються при консолідації.

3) Дочірні компанії

Дочірні компанії – це компанії, в яких Група має, безпосередньо або опосередковано, понад 50% прав голосу або іншим чином може використовувати свої повноваження для здійснення впливу на суми доходів Групи. Наявність та вплив потенційних прав голосу, які наразі реалізуються або можуть бути трансформовані, враховуються під час визначення можливостей Групи контролювати інше підприємство.

4) Частки участі у спільних підприємствах та спільних операціях

Група має частки у спільних підприємствах та спільних операціях. Спільні операції - це договірні угоди, за якими дві або більше сторін здійснюють економічну діяльність, яка підлягає спільному контролю.

Група обліковує свою частку участі у спільних операціях шляхом обліку її активів, включаючи її частку будь-яких активів, що знаходяться у спільній власності, її зобов'язань, включаючи її частку будь-яких спільно прийнятих зобов'язань; її доходів від продажу її частки обсягу виробленої спільною операцією продукції, її частки доходів від продажу обсягу виробленої спільною операцією продукції та її витрат, включаючи її частку будь-яких спільно понесених витрат.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Спільне підприємство передбачає створення окремого суб'єкта господарювання, в якому кожен контролюючий учасник має частку. Спільне підприємство - це спільна діяльність, структурована як окремий суб'єкт, яка передбачає наявність у сторін, що здійснюють спільний контроль діяльності, прав на чисті активи такої діяльності.

Група визнає свою частку у спільних підприємствах за методом участі в капіталі. Відповідно до методу участі в капіталі, інвестиція у спільне підприємство обліковується у звіті про фінансовий стан за первісною вартістю плюс зміни частки Групи у чистих активах спільного підприємства після придбання. Гудвіл, що відноситься до спільного підприємства, включається до балансової вартості інвестиції та не амортизується і не аналізується окремо на предмет знецінення.

У консолідованому звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи відображається частка у результатах діяльності спільного підприємства. У 2015 році змін, визнаних безпосередньо у капіталі або в інших сукупних доходах щодо спільних підприємств, не було.

Частка у прибутку спільного підприємства показується у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи. Це – прибуток, що належить Групі, отже, є прибутком після оподаткування та вирахування частки неконтролюючих учасників у капіталі дочірніх компаній спільного підприємства.

Фінансова звітність спільного підприємства та спільних операцій підготовлена за той самий звітний період, що і фінансова звітність материнської компанії. За необхідності, для відповідності облікової політики спільного підприємства обліковій політиці Групи здійснюються коригування.

Після застосування методу участі в капіталі Група визначає необхідність визнання додаткового збитку від знецінення інвестицій Групи у спільні підприємства. На кожну звітну дату Група оцінює наявність ознак знецінення інвестицій у спільні підприємства. Якщо такі ознаки існують, Група обчислює суму знецінення як різницю між вартістю відшкодування інвестиції у спільне підприємство та її балансовою вартістю і визнає цю суму у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи.

5) Асоційовані компанії

Асоційовані компанії – це компанії, на які Група чинить суттєвий вплив (прямо чи непрямо), проте не контролює їх. Загалом, така ситуація передбачає наявність у таких компаніях від 20% до 50% прав голосу. Інвестиції в асоційовані компанії обліковуються за методом участі в капіталі та початково визнаються за первісною вартістю. Дивіденди, отримані від асоційованих компаній, зменшують балансову вартість інвестицій в асоційовану компанію. Інші зміни частки Групи у чистих активах асоційованої компанії після придбання визнаються наступним чином: (i) частка Групи у прибутках чи збитках асоційованих компаній обліковується у консолідованому прибутку чи збитку за рік як частка у результатах асоційованих компаній; (ii) частка Групи в іншому сукупному доході визнається у складі іншого сукупного доходу та відображається окремо; (iii) всі інші зміни частки Групи у балансовій вартості чистих активів асоційованих компаній визнаються у складі прибутку чи збитку як частка результатів асоційованих компаній.

Проте коли частка Групи у збитках асоційованої компанії дорівнює або перевищує її частку в цій асоційованій компанії, включаючи будь-які інші незабезпечені суми дебіторської заборгованості, Група не визнає подальші збитки, крім випадків, коли вона взяла на себе зобов'язання чи здійснила платежі від імені асоційованої компанії.

Нереалізований прибуток за операціями між Групою та її асоційованими компаніями виключається у розмірі частки Групи в асоційованих компаніях; нереалізовані збитки також виключаються, крім випадків, коли операція має ознаки знецінення переданого активу.

6) Переоцінка іноземної валюти

Статті кожної компанії Групи, включені до цієї консолідованої фінансової звітності, оцінюються із використанням валюти первинного економічного середовища, в якому Група здійснює свою діяльність. Валютою подання цієї консолідованої фінансової звітності є українська гривня, яка є функціональною валютою Компанії, її спільних операцій, спільних підприємств, дочірніх та асоційованих компаній, а також валютою подання Групи.

Операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє на дату операції. Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за курсом, що діє на звітну дату. Всі курсові різниці, що виникають від такого перерахунку, відображаються у прибутках та збитках. Немонетарні статті, які оцінюються за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсом, діючим на дату їх початкових операцій. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

7) Доліцензійні витрати

Доліцензійні витрати відносяться на витрати в тому періоді, в якому вони були понесені.

8) Витрати на розвідку та оцінку

Витрати на розвідку та оцінку родовищ нафти і природного газу обліковуються із використанням методу успішних спроб. Відповідно до цього методу, витрати на розвідку та оцінку капіталізуються в активи з розвідки та оцінки до моменту, коли розвідка буде завершена і результат зможе бути оцінений. До таких витрат відносяться: винагорода працівників, вартість використаних матеріалів та пального, витрати, пов'язані з набуттям прав на розвідку, витрати на топографічні, геологічні, геохімічні та геофізичні роботи, витрати на розвідувальне буріння, зняття проб, витрати на діяльність, пов'язану з оцінкою технічних можливостей та рентабельності видобутку.

Якщо розвідка та оцінка ресурсів на певній визначеній території не призвела до відкриття економічно доцільних для видобутку покладів вуглеводнів, активи з розвідки та оцінки тестуються на зменшення корисності. Загалом, Групою визначаються комерційні резерви як підтверджені розроблені резерви.

Якщо поклади вуглеводнів не знайдено і прийнято рішення про припинення розвідки та оцінки на цій визначеній території, активи з розвідки та оцінки підлягають списанню.

Якщо поклади вуглеводнів були знайдені та є об'єктом подальшого дослідження, що може включати буріння свердловин (розвідувальних чи розвідувального типу стратиграфічних випробувальних свердловин), та, вірогідно, підлягатимуть комерційній розробці, то такі витрати продовжують визнаватися у складі активу. Такі витрати обліковуються як актив і є предметом технічного, комерційного і управлінського перегляду, щонайменше, раз на рік з метою підтвердження наміру розробки чи іншого способу отримання вигід від знайдених покладів. Коли дозвіл на розробку підтверджених запасів нафти та природного газу отриманий, накопичені витрати проходять тест на зменшення корисності та переводяться у клас нафтогазових активів.

Після початкового визнання за первісною вартістю активи розвідки та оцінки оцінюються за історичною вартістю за вирахуванням збитків від зменшення корисності.

9) Витрати на розробку

Витрати на будівництво, установку обладнання для видобутку копалин, трубопроводів та буріння експлуатаційних свердловин включаються в склад нафтогазових активів.

10) Нафтогазові активи та інші основні засоби

Після початкового визнання за первісною вартістю нафтогазовидобувне обладнання та інші основні засоби, за винятком транспортних засобів та інших основних засобів, оцінюються за справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням накопиченого зносу, виснаження та збитків від зменшення корисності, що нараховуються після дати переоцінки. Транспортні засоби та інші основні засоби оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності.

Переоцінка здійснюється достатньо часто для того, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу та його балансовою вартістю. Справедлива вартість спеціалізованих активів, що представляють більшість переоцінюваних активів, визначена з використанням витратного підходу з коригуванням на суму економічного зменшення корисності. Справедлива вартість неспеціалізованих активів визначена на основі ринкового підходу. Така переоцінка була здійснена станом на 31 грудня 2015 року.

Якщо об'єкти нафтогазовидобувних активів та інших основних засобів переоцінюються, накопичений до моменту переоцінки знос та виснаження вираховується з первісної вартості об'єкту і така чиста вартість порівнюється із переоціненою вартістю об'єкта. Збільшення балансової вартості, що виникає внаслідок переоцінки, відноситься до іншого сукупного доходу та накопичується в складі резерву з переоцінки у капіталі у звіті про фінансовий стан, за винятком сум, що компенсують зменшення вартості активу, раніше відображеного у прибутках та збитках. У цьому випадку сума збільшення вартості такого активу відображається у прибутках та збитках. Зменшення балансової вартості відображається у складі прибутку та збитку, за винятком випадків, коли зменшення балансової вартості компенсує попереднє збільшення балансової вартості цих же активів і відображається через зменшення резерву переоцінки. Після вибуття активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Первісна вартість основного засобу складається з ціни придбання або вартості будівництва, інших прямих витрат для введення активу в експлуатацію, витрат на позики та очікуваних витрат на виведення активу з експлуатації. Ціна придбання або вартість будівництва основного засобу являє собою суму сплачених коштів та справедливую вартість іншої винагороди, сплаченої у ході придбання основного засобу.

Об'єкт основних засобів вибуває після його реалізації або коли одержання економічних вигод від його подальшого використання або вибуття не очікується. Прибутки чи збитки, що виникають у зв'язку з вибуттям активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу і його балансовою вартістю), включаються до прибутків та збитків за рік, в якому актив був знятий з обліку.

Залишкова вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються в разі необхідності.

Розрахункові витрати на демонтаж нафтогазових виробничих потужностей, включаючи витрати на закриття об'єктів та рекультивацію видобувних площ, включаються як компонент нафтогазових активів, які виснажуються виробничим методом.

Соціальні активи, які належать Групі, не визнаються у цій консолідованій фінансовій звітності, оскільки не очікується, що їх використання принесе Групі економічні вигоди в майбутньому. Відповідні зобов'язання, якщо такі мали місце, нарахуються, і витрати на поточне обслуговування активів відносяться на витрати відповідного періоду.

Амортизація, виснаження та знос

Амортизація нематеріальних активів та знос основних засобів, за виключенням нафтогазових активів, розраховується прямолінійним методом протягом корисного строку використання активу. Виснаження нафтогазових активів розраховується із використанням методу нарахування пропорційно видобутку по кожному родовищу на основі кількості розроблених запасів.

Термін корисного використання

Знос основних засобів, за виключенням нафтогазових активів, розраховується з урахуванням таких термінів корисного використання активів:

Бензозаправні станції	8-33 роки
Будівлі	20-50 років
Машини та обладнання (включаючи нафтопроводи)	3-35 років
Нафтогазопереробне обладнання	5-35 років
Транспортні засоби та офісне та інше обладнання	5 років

Витрати на капітальні реконструкції та ремонти

Витрати на капітальні реконструкції та ремонти складаються з вартості заміщення активів або частини активу, витрат на діагностику та огляд. Витрати, понесені на заміну компоненту об'єкта основних засобів, який обліковується окремо, капіталізуються зі списанням балансової вартості заміненого компоненту. Подальші витрати включаються до балансової вартості активу або визнаються окремим активом, залежно від ситуації, лише в разі, коли ймовірно, що Група отримає від цього активу майбутні економічні вигоди, пов'язані з цими витратами, а його вартість можна достовірно оцінити. Якщо частина активу не обліковується як окремий компонент, то для оцінки балансової вартості заміщеного списаного активу використовується вартість активу, що заміщує існуючий. Витрати по значних програмах діагностики капіталізуються та амортизуються протягом міжремонтного періоду. Всі інші витрати з ремонту відносяться до витрат у тому періоді, в якому вони фактично понесені.

11) Нематеріальні активи

Нематеріальні активи переважно складаються з програмного забезпечення. Амортизація нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом протягом очікуваного терміну корисного використання, що оцінюється для кожного з типів нематеріальних активів окремо і становить від 3 до 5 років. Строки і порядок амортизації нематеріальних активів аналізуються, як мінімум, наприкінці кожного звітного року. Балансова вартість нематеріальних активів переглядається на предмет зменшення корисності, коли події або зміни умов використання вказують на те, що балансова вартість таких активів не може бути відшкодована.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

12) Інші необоротні активи

До складу інших необоротних активів включені нематеріальні активи, які являють собою права на платежі від НАК «Нафтогаз» за природний газ, видобутий Групою та фізично переданий на зберігання до газотранспортної системи України. Ці нематеріальні активи спочатку визнаються за первісною вартістю. Після початкового визнання нематеріальні активи обліковуються за їх первісною вартістю мінус накопичені збитки від знецінення. Ці нематеріальні активи мають безстроковий термін використання, не амортизуються і аналізуються на предмет знецінення принаймні щороку.

13) Зменшення корисності нефінансових активів

На кожну звітну дату Група проводить оцінку наявності ознак можливого зменшення корисності активів. За наявності таких ознак або при необхідності проведення щорічного тестування Група визначає суму відшкодування активу. Сума відшкодування активу є більшою з двох величин: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові кошти, за мінусом витрат на продаж і вартості його використання. Сума відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження коштів і таке надходження коштів, в основному, не залежить від інших активів або груп активів.

Коли балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму його відшкодування, вважається, що корисність активу зменшилася і його вартість списується до суми відшкодування. При оцінці справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття очікувані грошові потоки дисконтуються до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі й ризики, властиві цьому активу. При визначенні справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію використовується відповідна модель оцінки. Зменшення корисності нафтогазових активів тестується послідовно від одної видобувної площі до іншої, оскільки видобувна площа – це найменша одиниця нафтогазових активів, що генерує грошові потоки. Однак при цьому береться до уваги той факт, що якщо окремі, чітко ідентифіковані активи, які є частиною видобувної площі (наприклад, свердловина), не будуть приносити Групі майбутніх економічних вигід, такі окремі активи можуть бути знецінені окремо.

Для цілей оцінки зменшення корисності нафтогазових активів Група замовляє звіти про резерви у незалежної паливно-інженерної компанії. Подібні звіти про резерви були підготовлені на 30 червня 2013 року. При здійсненні оцінки зменшення корисності Група використовує визначення «оцінені майбутні грошові потоки» в значенні грошових потоків, які оцінюються виходячи з підтверджених розроблених резервів.

Група здійснює свої розрахунки зменшення корисності виходячи з детальних бюджетів та прогнозних розрахунків, які готуються окремо для кожної одиниці, що генерує грошові кошти в межах Групи, на яку припадають індивідуальні активи. Бюджети та прогнозні розрахунки зазвичай здійснюються на період 5 років. На період більшої тривалості розраховуються ставки довгострокового зростання, що застосовуються до прогнозованих грошових потоків після п'ятого року.

Збитки від зменшення корисності визнаються у звіті про прибутки та збитки, окрім попередньо переоціненого майна, вартість переоцінки якого відображалась в інших сукупних доходах. У цьому випадку зменшення корисності активів визнається в інших сукупних доходах у сумі, що не перевищує суму раніше визнаного резерву переоцінки.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від зменшення корисності, визнаний щодо активу раніше, вже не існує або зменшився. При наявності таких ознак Група оцінює суму відшкодування активу. Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу в попередніх періодах, сторнується в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від зменшення корисності. У такому випадку балансова вартість активу збільшується до суми його відшкодування. Збільшення балансової вартості, що виникає внаслідок переоцінки, відноситься за кредитом на інші резерви у капіталі через інший сукупний дохід. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, відноситься на інші резерви у капіталі через інший сукупний дохід. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відносяться на фінансовий результат. Однак якщо збиток від знецінення того самого переоціненого активу раніше був визнаний у складі фінансового результату, сторно цього збитку від знецінення також визнається у складі фінансового результату.

14) Фінансові інструменти – основні терміни оцінки

Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це такий ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі. Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується Групою. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, що утримується Групою, і якщо заява на розміщення усієї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід, не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан як поточні або довгострокові зобов'язання, залежно від строку погашення.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

15) Фінансові активи

Фінансові активи Групи включають лише кредити та дебіторську заборгованість.

Первісне визнання

Основні фінансові інструменти Групи включають кредити та дебіторську заборгованість, передоплати за фінансові інструменти, грошові кошти та їх еквіваленти і короткострокові депозити. Фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, безпосередньо пов'язані з угодою. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Всі звичайні операції з придбання і продажу фінансових активів та передоплати за фінансові активи відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Група бере на себе зобов'язання з придбання активу, або на дату, коли здійснюється передоплата за актив. До звичайних операцій з придбання або продажу відносяться операції з придбання або продажу фінансових активів, умови яких вимагають передачу активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на відповідному ринку.

Станом на 31 грудня 2015 року та на 31 грудня 2014 року жоден з фінансових активів Групи не був віднесений до категорій "фінансові активи, оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у фінансових результатах", "фінансові активи, наявні для продажу" та "інвестиції, утримувані до погашення".

Дебіторська заборгованість за основною діяльністю, інша дебіторська заборгованість та передоплати за фінансові інструменти

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Дебіторська заборгованість та передоплати за фінансові інструменти визнаються за справедливою вартістю, а в подальшому переоцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки за мінусом резерву під сумнівну заборгованість. Резерв створюється у тому випадку, коли існує об'єктивне свідчення того, що Група не зможе отримати всю суму заборгованості відповідно до первинних умов. Ознаками того, що дебіторська заборгованість по основній діяльності знецінена, вважаються істотні фінансові труднощі боржника, вірогідність його банкрутства або фінансової реорганізації, а також необґрунтована несплата або прострочення платежу. Сума резерву являє собою різницю між балансовою вартістю активу та його вартістю відшкодування, яка є поточною вартістю оціночних майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для фінансових активів. Балансова вартість активу зменшується за рахунок відповідного резерву, а сума збитку визнається у прибутку чи збитку у складі загальних та адміністративних витрат. Якщо дебіторська заборгованість за основною діяльністю є такою, що не може бути повернута, вона списується за рахунок відповідного резерву. Повернення раніше списаних сум кредитується за рахунок інших операційних витрат.

Прибутки та збитки визнаються у складі прибутку чи збитку при списанні активу та під час амортизації активу за методом ефективної процентної ставки. Амортизована вартість розраховується з урахуванням премії або дисконту при придбанні та доходів чи витрат, що включаються у розрахунок ефективної процентної ставки. Амортизація за методом ефективної процентної ставки включається до фінансових доходів та фінансових витрат у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, депозити до запитання в банках та інші короткострокові високоліквідні інвестиції, первісний термін яких не перевищує трьох місяців. Суми, використання яких обмежене, виключаються зі складу грошових коштів та їх еквівалентів при підготовці консолідованого звіту про рух грошових коштів. Грошові кошти з обмеженим використанням включають депозити чи банківські рахунки, використання яких є обмеженим внаслідок зобов'язання Групи вилучати кошти тільки для цільового призначення. Суми, обмеження щодо яких не дозволяють обміняти їх або використати для розрахунку по зобов'язаннях протягом принаймні дванадцяти місяців після звітної дати, включено до складу інших необоротних активів.

Припинення визнання

Визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється у випадку:

- закінчення строку дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;
- якщо Група передала права на отримання грошових потоків від активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання їх виплатити у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок, і при цьому (а) Група також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (б) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння активом, але припинила здійснювати його контроль.

16) Зменшення корисності фінансових активів

На кожну звітну дату Група оцінює наявність ознак зменшення корисності фінансових активів або групи фінансових активів. Фінансовий актив чи група фінансових активів вважаються такими, що втратили корисність, якщо і тільки якщо існує об'єктивне свідчення зменшення корисності у результаті однієї чи декількох подій, що відбулися після первісного визнання активу (настання «події збитковості»), і ця подія збитковості має вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу або групи фінансових активів, які можуть бути достовірно оцінені. До ознак зменшення корисності може бути віднесено те, що боржник чи група боржників зазнає значних фінансових труднощів, дефолт чи прострочення у сплаті процентів чи основних сум, а також вірогідність того, що вони збанкрутують чи зазнають іншої фінансової реорганізації, і при цьому існують помітні ознаки зменшення очікуваних грошових потоків, які можна оцінити, такі як зміни заборгованості чи економічних умов, які пов'язані з дефолтом.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Активи, обліковані за амортизованою вартістю

Для фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю, Група спочатку оцінює, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності окремо для фінансових активів, які є окремо суттєвими, та у сукупності для фінансових активів, які не є окремо суттєвими. Якщо визначено, що не існує об'єктивного свідчення зменшення корисності для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від того, чи є він суттєвим), актив включається у групу фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику і ця група фінансових активів оцінюється на зменшення корисності у сукупності. Активи, які окремо оцінюються на зменшення корисності і для яких збиток від зменшення корисності визнається або продовжує визнаватися, не включаються у сукупну оцінку зменшення корисності.

Якщо існує об'єктивне свідчення існування збитку від зменшення корисності, сума збитку вимірюється як різниця між балансовою вартістю активу та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (виключаючи майбутні очікувані кредитні збитки, які ще не були понесені). Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою для фінансового активу. Якщо позика має змінну процентну ставку, ставка дисконтування для оцінки збитку від зменшення корисності є поточною ефективною процентною ставкою.

Балансова вартість активу зменшується за рахунок резерву і сума збитку визнається у прибутках чи збитках. Процентний дохід продовжує нараховуватись на зменшену балансову вартість за процентною ставкою, що застосовується для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентний дохід визнається як частина фінансового доходу у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи. Позики разом з пов'язаним резервом списуються при відсутності реальної перспективи майбутнього відшкодування і всі забезпечення реалізовані чи передані Групі. Якщо в наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності зростає або зменшується через подію, що відбулася після визнання зменшення корисності, попередньо визнана сума збитку від зменшення корисності збільшується чи зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо майбутнє списання зазнає подальшого сторнування, сторнована сума зменшує інші операційні витрати.

17) Фінансові зобов'язання

Група класифікує свої фінансові зобов'язання як кредити та позикові кошти. Група визначає класифікацію своїх фінансових зобов'язань при первісному визнанні. Група не має фінансових зобов'язань, облікованих за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на прибуток чи збиток.

При первісному визнанні всі фінансові зобов'язання визнаються за справедливою вартістю та, у випадку кредитів і позикових коштів, з урахуванням прямих витрат, пов'язаних з операцією. Після первісного визнання всі фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Прибутки та збитки визнаються у складі прибутку чи збитку при списанні зобов'язання та під час амортизації зобов'язання за методом ефективної процентної ставки. Амортизована вартість розраховується з урахуванням премії або дисконту при придбанні та доходів чи витрат, що включаються у розрахунок ефективної процентної ставки. Амортизація за методом ефективної процентної ставки включається до фінансових витрат у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення строку погашення відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим же кредитором на суттєво відмінних умовах або у випадку внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку чи збитку.

18) Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Витрати виробництва та переробки сировини обліковуються за методом перших за часом надходжень.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Собівартість складається з таких компонентів:

Сировина та матеріали	• ціна придбання за методом перших за часом надходжень запасів;
Сира нафта, газ, газовий конденсат та продукти переробки	• знос та виснаження, прямі матеріальні витрати, витрати праці та пропорційна частина виробничих накладних витрат, розподілених на основі нормальної виробничої потужності

Чиста вартість реалізації – це попередньо оцінена ціна продажу у звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати на завершення та попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу.

19) Оренда

У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів включається до складу прибутку чи збитку за рік рівними частинами протягом строку оренди. Строк оренди – це строк дії укладеного орендарем договору про нескасовувану оренду активу, а також будь-який подальший строк після закінчення строку дії договору, протягом якого орендар може, на свій власний розсуд, продовжувати оренду цього активу, здійснюючи чи не здійснюючи орендні платежі, тоді як у момент початку оренди існує об'єктивна впевненість у тому, що орендар має намір реалізувати своє право оренди.

Якщо активи надаються в оренду на умовах операційної оренди, орендні платежі, що підлягають отриманню, визнаються як орендний дохід пропорційно протягом всього терміну оренди.

20) Забезпечення

Загальні положення

Забезпечення визнається тоді, коли Група має теперішнє зобов'язання (юридичне або конструктивне) внаслідок минулої події, і існує імовірність, що для погашення зобов'язання відбудеться вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і сума зобов'язання може бути достовірно оцінена. В разі існування декількох аналогічних зобов'язань, імовірність вибуття ресурсів під час розрахунків визнається з урахуванням класу зобов'язань у цілому. Якщо Група передбачає отримання відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли отримання відшкодування не підлягає сумніву. Витрати, що стосуються резерву, відображаються у прибутку чи збитку за вирахуванням відшкодування. Якщо сума резерву розраховується з використанням грошових потоків, визначених для погашення існуючого зобов'язання, його балансова вартість є приведеною вартістю таких грошових потоків.

Зобов'язання з ліквідації активів

Забезпечення під витрати, пов'язані з вибуттям (виведенням з експлуатації) активів, визнаються при введенні в експлуатацію нафтогазових активів та активів розвідки і оцінки. Резерв під виведення активів з експлуатації визнається у повному обсязі при встановленні відповідного обладнання. Резерв визначається в сумі витрат, що, як очікується, будуть понесені наприкінці періоду експлуатації відповідного активу, дисконтовані до їх поточної вартості. Витрати на визнання резерву під виведення активів з експлуатації включаються до складу відповідного активу і, таким чином, відображаються у прибутках та збитках у складі витрат з амортизації нафтогазових активів, що розраховуються виробничим методом відповідно до політики Групи. Витрати періоду, пов'язані зі змінами у чистій приведеній вартості резерву під виведення з активів експлуатації, що виникають внаслідок дисконтування, включаються до складу фінансових витрат. Попередньо оцінені майбутні платежі, пов'язані з вибуттям активів, переглядаються щороку і, за необхідністю, коригуються.

Зміни у попередньо оцінених майбутніх платежах або у ставці дисконту відображаються наступним чином:

- а. зміни у зобов'язаннях змінюють резерв з дооцінки або уцінки, що були визнані раніше за відповідним активом таким чином, що:
 - і. зменшення зобов'язання визнається в іншому сукупному доході та збільшує суму дооцінки в капіталі, крім сторнування сум попередніх уцінок, що були визнані раніше у складі прибутку чи збитку;

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

- ii. збільшення зобов'язання визнається у складі прибутку чи збитку, крім тієї суми, що повинна бути визнана в іншому сукупному доході та зменшує раніше визнаний резерв переоцінки у капіталі, пов'язаний з цим активом.
- b. у разі, коли зменшення зобов'язання перевищує балансову вартість активу, що була б визнана, якби актив обліковувався за собівартістю, таке перевищення одразу визнається у прибутках та збитках.
- c. зміни в резерві переоцінки, що виникають внаслідок зміни у зобов'язаннях, визнаються та розкриваються в іншому сукупному доході окремо.

21) Виплати працівникам

Витрати на заробітну плату, внески до Державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, а також премії та негрошові винагороди (медичне обслуговування та інші соціальні пільги) нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи.

План із встановленими внесками. Група здійснює на користь своїх працівників передбачений законодавством єдиний соціальний внесок до Пенсійного фонду України. Внесок розраховується як процент від поточної валової суми заробітної плати та відноситься на витрати по мірі його здійснення.

План із встановленими виплатами. Група бере участь в обов'язковому державному пенсійному плані із встановленими виплатами, який передбачає достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на робочих місцях зі шкідливими та небезпечними для здоров'я умовами. Згідно з колективними угодами між Групою та її працівниками, Група також має зобов'язання зі здійснення одноразових платежів своїм працівникам після виходу на пенсію за певних умов.

Зобов'язання, визнане у звіті про фінансовий стан у зв'язку з пенсійним планом із встановленими виплатами, являє собою поточну вартість зобов'язання за планом із встановленими виплатами на звітну дату. Зобов'язання за планом із встановленими виплатами розраховується щороку незалежними актуаріями за методом прогнозованої умовної одиниці. Приведена вартість зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням ринкової доходності урядових облігацій, деномінованих у тій самій валюті, в якій здійснюються виплати, і строк погашення яких приблизно відповідає строку вказаного зобов'язання. За відсутності ринкової інформації про облігації з достатньо тривалим строком погашення для порівняння з оціночними строками виплат за пенсійним планом Група розраховує ставку дисконту за зобов'язаннями з тривалим строком шляхом екстраполяції поточних ринкових ставок по кривій доходності.

Вартість минулих послуг визнається відразу у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи.

Вартість пенсійного плану із встановленими виплатами та інших довгострокових програм для працівників, а також приведена вартість зобов'язання з пенсійних виплат визначаються з використанням актуарних оцінок. Актуарна оцінка полягає у визначенні ставки дисконту, майбутнього зростання розміру заробітної плати, рівня смертності та майбутнього зростання розміру пенсійних виплат. Складність оцінки і основних припущень та довгостроковий характер зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами роблять його вкрай чутливим до змін у цих припущеннях. Усі припущення переглядаються станом на кожен звітну дату (Примітка 24).

22) Визнання доходів

Дохід визнається, коли є впевненість у тому, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод Групи, а сума доходу може бути достовірно визначена. Дохід визнається за справедливою вартістю отриманих сум або сум, що підлягають отриманню, за вирахуванням знижок, податків або митних зборів.

Дохід від продажу нафти та нафтопродуктів визнається, коли значні ризики та винагороди за правом власності були передані покупцю. Місцем передачі зазвичай вважається пункт, де товар фізично передається на судно, трубопроводним або іншим транспортом. Доходи від продажу продуктів нафтопереробки визнаються, коли право власності на них передається покупцю.

Дохід від продажу газу (Примітка 8) визнається у періоді, коли досягається згода щодо кількості і ціни, і дохід може бути достовірно визначений та юридично підлягає сплаті. До цієї дати всі ризики та вигоди від володіння газом зберігаються за Групою, крім випадку, коли актив фізично передається на зберігання до газотранспортної системи та газосховищ. Як наслідок, дата визнання доходу може суттєво відрізнитися від дати фізичної передачі газу.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Група проводить оцінку своїх доходів за спеціальними критеріями, за якими визначається, чи виступає вона принципалом або агентом. Група дійшла висновку, що вона виступає як принципал за всіма своїми джерелами доходу, крім операцій з нефінансовими активами по агентських домовленостях (Примітка 8), де Група не несе значні ризики та винагороди за правом власності на продані товари, що не підлягали використанню у власній виробничій діяльності. Доходи за такими договорами представлені згорнуто:

- комісійні за угодами експорту, в яких Група виступає агентом, визнаються після вирахування з доходів від реалізації усіх відповідних витрат на збут та інших витрат на виконання функцій агента;
- комісійний дохід від роздрібно́ї торгівлі представлений фіксованою маржою від обороту.

Реалізація послуг

Дохід від реалізації послуг визнається, коли послуги надані та сума доходу може бути достовірно визначена.

23) Податок на прибуток

У цій консолідованій фінансовій звітності податки були нараховані відповідно до вимог законодавства, яке було чинним або фактично набуло чинності станом на звітні дати. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку, якщо тільки вони не стосуються операцій, які відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок

У грудні 2014 року Верховна Рада України ухвалила зміни до Податкового кодексу України, які набули чинності з 1 січня 2015 року. Подальші зміни були внесені до Податкового кодексу з 1 січня 2016 року (Примітка 28). Ці зміни вважались такими, що фактично були введені в дію стосовно розрахунку відстрочених податків станом на 31 грудня 2014 року та 31 грудня 2015 року, відповідно.

Відстрочений податок

Відстрочений податок на прибуток розраховується відповідно до методу балансових зобов'язань щодо всіх тимчасових різниць на звітну дату, що виникають між податковою базою активів і зобов'язань та їхньою балансовою вартістю у фінансовій звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо всіх оподатковуваних тимчасових різниць, за винятком:

- ситуацій, коли відстрочене податкове зобов'язання виникає від первісного визнання гудвілу, активу чи зобов'язання від господарської операції, яка не є об'єднанням підприємств та під час здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; та
- щодо оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в спільні підприємства, коли можна контролювати час сторнування тимчасової різниці та існує ймовірність, що тимчасова різниця не буде сторнована в найближчому майбутньому.

Відстрочені податкові активи визнаються щодо всіх неоподатковуваних тимчасових різниць та перенесених на наступні періоди невикористаних податкових збитків у сумі майбутнього ймовірного оподаткованого прибутку, проти якого можна використати неоподатковувані тимчасові різниці, а також перенесені на наступні періоди невикористані податкові збитки, за винятком:

- ситуацій, коли відстрочений податковий актив, пов'язаний з неоподатковуваними тимчасовими різницями від первісного визнання активу чи зобов'язання в господарській операції, що не є об'єднанням підприємств та під час здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський, ні на оподатковуваний прибуток чи збиток; та
- щодо всіх неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в спільні підприємства, відстрочені податкові активи визнаються тією мірою, якою існує ймовірність, що тимчасова різниця буде сторнована в найближчому майбутньому і буде отриманий оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю.

На кожну звітну дату Група переглядає балансову вартість відстрочених податкових активів і зменшує їх балансову вартість, якщо більше не існує ймовірності одержання достатнього оподаткованого прибутку, що дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. Невизнані раніше відстрочені податкові активи переоцінюються Групою на кожну звітну дату і визнаються тоді, коли виникає ймовірність одержання в майбутньому оподаткованого прибутку, що дає можливість реалізувати відстрочений податковий актив.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за податковими ставками, застосування яких очікується у році, в якому відбудеться реалізація активу чи погашення зобов'язання, на основі діючих або оголошених (і практично прийнятих) на звітну дату податкових ставок і положень податкового законодавства.

У грудні 2010 року Верховна Рада України прийняла новий Податковий кодекс, який набув чинності 1 січня 2011 року. Відповідно до нового Податкового кодексу (із наступними змінами), ставка податку на прибуток у розмірі 18%, яка застосовується з 1 січня 2014 року, застосовувалась, починаючи з 1 січня 2015 року. У ході оцінки відстрочених податків, Компанія використала ці ставки податку та інші положення нового Податкового кодексу, який вступив в дію з 31 грудня 2014 року (Примітка 28).

Відстрочений податок, що стосується статей, визнаних безпосередньо у капіталі, визнається у складі інших сукупних доходів.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання підлягають взаємозаліку за наявності повного юридичного права зарахувати поточні податкові активи в рахунок поточних податкових зобов'язань, що виникають у одного суб'єкта господарювання та в межах компетенції одного податкового органу.

Податки на видобуток

Діяльність Групи щодо видобутку вуглеводнів оподатковується такими податками: рентна плата, плата за користування надрами. Податки на видобуток розраховуються виходячи з обсягів видобутої продукції та відносяться на витрати в тому періоді, коли продукція була видобута.

24) Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, крім випадків, коли існує ймовірність відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, для того, щоб розрахуватися за зобов'язаннями, і їх суму можна розрахувати з достатнім рівнем точності (Примітка 28). Інформація про умовні зобов'язання розкривається у консолідованій фінансовій звітності, крім випадків, коли ймовірність відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, є незначною.

25) Аванси та передоплати видані

Аванси та передоплати видані обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на знецінення. Аванси та передоплати, видані з метою придбання активу, включаються до складу його балансової вартості після того, як Група отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Група отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом. Інші передоплати списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які була здійснена передоплата, не будуть отримані, балансова вартість передоплати зменшується належним чином, і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік.

26) Акціонерний капітал

Прості акції класифіковані як капітал. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, обліковуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків.

27) Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку чи збитку, що належить акціонерам Компанії, на середньозважену кількість простих акцій в обігу протягом року, крім викуплених власних акцій.

28) Зміна інвестицій у спільні операції

Компанія має інвестиції у спільні операції. Відповідно до договірних угод, частка в активах та зобов'язаннях цих спільних операцій є меншою за частку в чистому прибутку за період, що підлягає розподілу між учасниками. Відповідна різниця між частками у чистих активах та результаті за період визнається як зміна інвестицій у спільні операції безпосередньо у складі капіталу.

29) Дивіденди

Дивіденди обліковуються у складі зобов'язань та вираховуються з капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені та ухвалені. Відповідно до Закону України № 185-V від 21 вересня 2006 року (з подальшими змінами від 24 грудня 2015 року), якщо на підприємстві з державною часткою власності не були проведені збори акціонерів до 30 квітня року, наступного за звітним роком, щонайменше 30% чистого прибутку Компанії за попередній рік, підлягають розподілу в якості дивідендів за державним пакетом акцій, які виплачуються безпосередньо державі до 1 липня року, наступного за звітним роком (Примітка 23). Інформація про будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення фінансової звітності до випуску, розкривається у фінансовій звітності.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

30) Податок на додану вартість

ПДВ стягується за трьома ставками: 20% стягується при поставках товарів чи послуг на території України, включаючи поставки без чітко визначеної суми винагороди, та імпорту товарів в Україну (крім випадків, чітко передбачених законодавством); 0% застосовується при експорті товарів та відповідних послуг; 7% застосовується при постачанні фармацевтичних препаратів і медичного обладнання з місцем постачання в Україні та імпорту цих товарів в Україну. Вихідний ПДВ при продажу товарів та послуг обліковується у момент отримання товарів чи послуг клієнтом або у момент надходження платежу від клієнта, залежно від того, що відбулося раніше. Вхідний ПДВ обліковується таким чином: право на кредит із вхідного ПДВ при закупівлях виникає у момент отримання накладної з ПДВ, яка видається в момент надходження оплати постачальнику або в момент отримання товарів або послуг, залежно від того, що відбувається раніше, або право на кредит із вхідного ПДВ при імпорту товарів чи послуг виникає у момент сплати податку.

ПДВ, який стосується продажів та закупок, визнається у звіті про фінансовий стан згорнуто і показується як актив або зобов'язання в сумі, відображений у деклараціях з ПДВ. У тих випадках, коли під знецінення дебіторської заборгованості був створений резерв, збиток від знецінення обліковується за валовою сумою заборгованості, включаючи ПДВ.

31) Фінансові витрати

Фінансові витрати включають процентні витрати за позиковими коштами, процентні витрати за зобов'язанням з виведення активів з експлуатації, зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами та резерви під судові процеси. Всі процентні та інші витрати за позиковими коштами відносяться на витрати із використанням методу ефективної процентної ставки.

32) Фінансові доходи

Фінансові доходи включають процентні доходи за банківськими депозитами, умовний процентний дохід від фінансових активів, облікованих за амортизованою вартістю.

33) Позикові кошти

Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а в подальшому обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Будь-яка різниця між сумою надходжень (за вирахуванням витрат на проведення операції) та вартістю погашення визнається у складі прибутку чи збитку протягом періоду, на який були залучені позикові кошти, з використанням методу ефективної процентної ставки.

Позикові кошти показуються у складі поточних зобов'язань, крім випадків, коли у Групі є безумовне право відстрочити розрахунок за зобов'язанням принаймні на 12 місяців після звітної дати.

34) Зміни у форматі представлення звітності

Там, де це необхідно, відповідні суми у фінансовій звітності були скориговані для відповідності формату представлення сум поточного року.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нижче показаний вплив рекласифікацій для цілей представлення звітності на суми у консолідованому звіті про рух грошових коштів станом на 31 грудня 2014 року:

	Показано у звіті за 2014 рік	Зміна у розкритті	Переглянуто за 2014 рік
Ефект дисконтування	143 888	(143 888)	-
Амортизація дисконтів	683 787	(683 787)	-
Фінансові витрати	6 071	827 675	833 746
Зміна передоплат та інших оборотних активів	1 606 594	13 050	1 619 644
Прибутки мінус збитки від первісного визнання фінансових інструментів	(438 580)	438 580	-
Фінансові доходи	-	(451 629)	(451 629)
Уцінка товарно-матеріальних запасів до чистої вартості реалізації	-	112 847	112 847
Зміна товарно-матеріальних запасів	(1 722 042)	(112 847)	(1 834 889)
Зміна авансів, нарахованих витрат та інших зобов'язань	1 340 419	(2 183 371)	(842 952)
Зміна рентної плати, інших податків та подібних платежів	-	1 950 450	1 950 450
Нарахування забезпечення за вирахуванням сторнування	(685 580)	319 573	(366 007)
Використані забезпечення	-	(86 653)	(86 653)

Рекласифікація не впливає на грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, однак покращує формат представлення консолідованого звіту про рух грошових коштів у цілому.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

Суттєві облікові судження та оцінки. Під час застосування облікової політики, визначеної у Примітці 3, Група робить оцінки та припущення, що впливають на відображені у консолідованій звітності суми активів та зобов'язань. Розрахунки та судження постійно оцінюються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок. Крім вказаних оцінок, керівництво Групи також використовує певні професійні судження при застосуванні принципів облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Безперервність діяльності.

З огляду на істотне зниження цін на нафту до кінця року та їх збереження на низькому рівні на початку 2016 року, накопичену податкову заборгованість з 2014 року, неспроможність досягнути домовленості щодо ціни на природний газ, який закачується до державного газосховища України з 2006 року, і стягнути дебіторську заборгованість за реалізовану сиру нафту у 2015 році та отримати нафтопродукти, за які було здійснено передоплату, у 2015 році, Група мала недостатньо коштів для фінансування її потреб в оборотному капіталі та здійснення платежів для врегулювання податкових зобов'язань при настанні їх строку. У результаті, станом на 31 грудня 2015 року поточні зобов'язання Групи перевищили оборотні активи на 7 499 085 тисяч гривень (на 31 грудня 2014 року – 749 219 тисяч гривень) і зазнала чистого збитку у сумі 5 690 398 тисячі гривень за 2015 фінансовий рік (на 31 грудня 2014 року – чистий прибуток у сумі 1 301 565 тисяч гривень).

Внаслідок суттєвих неврегульованих зобов'язань з рентної плати та податку на прибуток, у лютому 2016 року Державна фіскальна служба України ініціювала призупинення дії декількох ліцензій на видобуток нафти і газу і наклала арешт на активи Компанії, набувши на них право податкової застави за цими неврегульованими зобов'язаннями. Податковий арешт майна не дозволяє Групі продати чи повторно заставити ці активи, проте цей арешт не впливає на спроможність Групи продовжувати виробництво і реалізовувати її власну нафтогазову продукцію.

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Як описано у Примітці 32, у березні 2016 року Компанія оголосила про свій намір розпочати досудову процедуру фінансового оздоровлення (еквівалент процесу відповідно до "Глави 11" Кодексу Сполучених Штатів про банкрутство), що створює правове середовище, в якому кредитори не можуть вживати юридичних заходів для стягнення заборгованості за зобов'язаннями і встановлює термін у дванадцять місяців Компанії для узгодження з контрагентами реструктуризації зобов'язань (Державна фіскальна служба виступає основним кредитором) і активів, а саме: дебіторської заборгованості та передоплат за нафтопродукти, а також узгодження порядку врегулювання прав на оплату за природний газ, вироблений та переданий з 2006 року, і поліпшення комерційних та операційних процесів. Початок процедури фінансового оздоровлення залежить від попереднього затвердження цього процесу Наглядовою радою, ухвалення плану фінансового оздоровлення Загальними зборами акціонерів, Комітетом кредиторів та успішного затвердження українським судом. Жодного із зазначених затверджень не було отримано на момент випуску цієї консолідованої фінансової звітності.

Якщо план фінансового оздоровлення не буде затверджений однією з цих сторін чи успішно реалізований протягом 12 місяців з дати його затвердження судом або якщо Група не зможе провести реструктуризацію чи забезпечити погашення простроченої дебіторської заборгованості або інші заходи для зменшення суми чистих зобов'язань, Група не очікує наявності достатніх коштів для погашення накопиченої податкової заборгованості і потребуватиме інших заходів для продовження подальшої безперервної діяльності.

Наразі Група продовжує виробляти та продавати газ, сиру нафту та скраплений природний газ, відновлює експлуатацію своєї мережі бензозаправних станцій та отримує позитивні грошові потоки від основної діяльності, які задовольняють її поточні потреби в оборотному капіталі. Керівництво провело ретельну оцінку подальшої безперервної діяльності та ліквідності Групи з урахуванням прогнозованих грошових потоків від основної діяльності на період до червня 2017 року. При підготовці прогнозів грошових потоків використовувалися професійні судження щодо прогнозованих цін на газ, сиру нафту та скраплений природний газ, обсягів виробництва, результатів судових процесів, які наразі тривають і в яких Група виступає як позивачем, так і відповідачем, готовності основних кредиторів та боржників досягти угоди щодо врегулювання оплати, успішного затвердження плану фінансового оздоровлення та його очікуваних результатів.

Керівництво визнає той факт, що до успішного виконання плану фінансового оздоровлення існує істотна невизначеність, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати безперервну діяльність, отже, Група може виявитися нездатною реалізовувати свої активи та виконувати зобов'язання у ході звичайної діяльності. Попри суттєву невизначеність описаних вище факторів, керівництво вживає заходів щодо затвердження плану фінансового оздоровлення усіма сторонами та його виконання у необхідний строк, у зв'язку з чим впевнене, що підготовка цієї консолідованої звітності за принципом подальшої безперервної діяльності є обґрунтованою.

Ризики, пов'язані з недотриманням вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто є нечіткими, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства непоодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Групи, є правильним і діяльність Групи здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює її діяльність, і що Група нарахувала та сплатила всі належні податки та збори.

Група виступає стороною в декількох судових розглядах з податковими органами. Крім цього, Група визначила певні умовні зобов'язання податкового характеру, які, на думку керівництва, не потребують нарахування. Такі умовні зобов'язання описані у Примітці 28.

Група виступає в якості відповідача у кількох судових процесах з податковими органами та зі своїми контрагентами. Резерв під податкові штрафи та судові процеси є оціненими керівництвом витратами, що можуть бути понесені в результаті негативних судових рішень.

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Оцінка нафтогазових запасів

Комерційні запаси, що використовуються під час розрахунку виснаження, для цілей тестування на предмет зменшення корисності активів визначаються за допомогою оцінки існуючих нафтогазових запасів, коефіцієнтів видобутку і майбутніх цін на газ та нафту. Оцінки керівництва щодо нафтогазових запасів ґрунтуються на звітах незалежних інженерів ("звіти запасів"). Останній такий звіт був підготовлений станом на 30 червня 2013 року. З огляду на несуттєві обсяги буріння у 2014 та 2015 роках керівництво вважає, що цей звіт з оцінки нафтогазових запасів являє собою найбільш точну оцінку запасів Групи, і використовує його в якості основи аналізу знецінення.

Комерційні запаси – це підтверджені розроблені нафтогазові запаси, що визначені як очікувана кількість сирової нафти, природного газу та газового конденсату, геологічні, геофізичні та інженерні властивості яких достовірно свідчать про те, що такі запаси можуть бути видобуті з відомих покладів протягом майбутніх років і вважаються комерційно рентабельними.

Майбутні витрати на розробку оцінюються з використанням припущень стосовно кількості свердловин, необхідних для виробництва комерційних запасів, вартості таких свердловин та відповідного виробничого обладнання та інших капітальних витрат. Оцінка підтверджених розроблених запасів відноситься до майбутніх проектів з дослідження і розробки тільки за умови існування зобов'язань з фінансування та отримання відповідних регулятивних дозволів для виконання таких проектів, або коли існує достовірна впевненість у їх отриманні. Крім цього, оцінка підтверджених розроблених запасів включає лише ті обсяги, які з достатньою імовірністю можуть бути реалізовані на ринку. Всі підтверджені розроблені запаси підлягають перегляду як у бік збільшення, так і в бік зменшення відповідно до нової інформації, отриманої у результаті розвідувального буріння, виробничої діяльності або змін в економічних факторах, включаючи ціну товарів, умови контрактів та плани розвідки. Загалом, зміна технічного стану покладів вуглеводнів у результаті отримання нової інформації в ході діяльності з дослідження і розробки є найбільш суттєвою причиною періодичного перегляду оцінки запасів.

Оцінка нафтогазових резервів за своєю суттю характеризується непевністю та потребує застосування професійного судження і періодичних переглядів у майбутньому. Відповідно, фінансові та облікові оцінки (такі як оцінка дисконтованих грошових потоків, амортизаційних відрахувань та зобов'язань з виведення з експлуатації активів, зменшення корисності), основою яких є підтверджені розроблені запаси, також підпадають під вплив змін.

Загалом, оцінка нерозвіданих або частково розвіданих родовищ є ще більш невизначеною щодо їх майбутнього строку використання у порівнянні з оцінкою родовищ, що вже розроблені та експлуатуються.

Зміни в оцінці підтверджених розроблених запасів, а особливо в оцінці підтверджених розроблених запасів, впливають на суму виснаження основних засобів, що стосуються видобутку вуглеводнів, та зменшення корисності, відображену в консолідованій фінансовій звітності. Такі зміни, наприклад, можуть бути як результатом виробництва, так і перегляду оцінок. Зменшення підтверджених розроблених запасів збільшить амортизаційні відрахування (за умови постійного виробництва). Рівень оцінених комерційних запасів є також вирішальним чинником при оцінці наявності зменшення корисності балансової вартості будь-якого виробничого активу Групи.

Переоцінка основних засобів та нафтогазових активів

Щороку керівництво Групи проводить аналіз, щоб оцінити, чи балансова вартість об'єктів нафтогазових активів та інших основних засобів (крім транспортних засобів та інших основних засобів, які обліковуються за первісною вартістю) суттєво відрізняється від їх справедливої вартості станом на кінець звітного періоду. Цей аналіз ґрунтується на цінових індексах, технологічних тенденціях, вартості будівництва, змінах валютних курсів після дати останньої переоцінки, доходності профільної діяльності та інших відповідних факторах. Якщо результати аналізу свідчать про те, що справедлива вартість об'єкта основних засобів суттєво відрізняється від їх балансової вартості, Група проводить додаткову переоцінку.

У грудні 2015 року керівництво залучило незалежного оцінювача для проведення оцінки справедливої вартості нафтогазових активів та інших основних засобів Групи. У випадках наявності об'єктивних ознак економічного старіння одиниці, яка генерує грошові кошти, оцінювач проводив оцінку на предмет знецінення; в інших випадках оцінювач проводив комплексну оцінку одиниць, які генерують грошові кошти. Одиниця, що генерує грошові кошти, являє собою родовище.

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Оскільки нафтогазові активи та більшість об'єктів основних засобів Групи, що стосуються видобутку і переробки нафти і газу (будівлі, виробниче та інше обладнання, трубопроводи, нафтогазопереробне обладнання), мають вузькоспеціалізований характер, їх справедлива вартість визначається із використанням амортизованої вартості заміщення (Рівень 3 ієрархії справедливої вартості). Ринок аналогічних основних засобів в Україні не є активним, і на ньому відсутня достатня кількість угод з продажу порівнянних активів для визначення справедливої вартості на основі ринкового підходу. Відповідно, справедлива вартість споруд, свердловин та виробничого обладнання визначалася передусім на основі амортизованої вартості заміщення. Цей метод базується на аналізі вартості відтворення або заміни основних засобів, скоригованої на погіршення їхнього фізичного, функціонального або економічного стану та старіння. Амортизована вартість заміщення була визначена з використанням внутрішніх джерел інформації та результатів аналізу українського та міжнародних ринків аналогічних основних засобів. Ринкові дані були зібрані з різних джерел: опублікованої інформації, каталогів, баз статистичних даних тощо, а також одержані від галузевих експертів та постачальників.

Справедлива вартість, розрахована на основі амортизованої вартості заміщення, підтверджується результатами застосування моделей дисконтованих грошових потоків (доходним підходом, Рівень 3) і коригується у разі, якщо значення, обчислені за результатами застосування доходного підходу, є нижчими за значення, обчислені із використанням амортизованої вартості заміщення або за результатами індексації балансової вартості (тобто у разі наявності економічного старіння).

Справедлива вартість заправних станцій і відповідного обладнання розрахована на основі ринкової вартості, скоригованої на якісні (торгові знижки, умови) та кількісні (пропускну спроможність) характеристики заправних станцій (Рівень 2).

У ході проведення оцінки із використанням цих методів оцінювачами були застосовані такі основні припущення та розрахунки:

- вартість буріння нових нафтових і газових свердловин залежно від географічного розташування та геологічних умов;
- майбутні прогнози цін на сиру нафту та природний газ;
- вибір джерел інформації для аналізу витрат на спорудження (фактичні витрати, нещодавно понесені Групою, спеціалізовані довідники, оцінки витрат на спорудження різного обладнання тощо);
- вибір порівняльних ринкових даних для визначення вартості заміщення деякого обладнання, а також оцінки щодо відповідних коригувань, необхідних для врахування відмінностей між технічними характеристиками та станом нового та існуючого обладнання; та
- вибір ринкових даних при визначенні ринкової вартості, за їх наявності.

Результати переоцінки основних засобів докладно розкриті у Примітці 17 та Примітці 19.

Зміни у цих припущеннях можуть призвести до суттєвого впливу на справедливую вартість основних засобів.

Ознаки зменшення корисності

Вартість відшкодування одиниць, які генерують грошові кошти, і окремих об'єктів нафтогазових активів та інших основних засобів (крім заправних станцій, оцінених із використанням ринкового підходу) визначалась на основі справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття із застосуванням методу дисконтованих грошових потоків.

Розрахунок справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття є найбільш чутливим до таких припущень:

- прогнозні ціни на сиру нафту, природний газ та газовий конденсат;
- майбутні обсяги виробництва;
- ставки дисконту;
- прогнозний курс обміну гривні до долара США; та
- прогнозні темпи інфляції та зростання заробітної плати.

Орієнтовні обсяги виробництва ґрунтуються на детальних даних про кожну виробничу одиницю та враховують плани їх розвитку, узгоджені керівництвом у рамках процесу довгострокового планування. Майбутні грошові потоки коригуються з урахуванням ризиків, що притаманні тому чи іншому активу, та дисконтуються за ставкою дисконту до оподаткування. Ставка дисконту розраховується на основі середньозваженої вартості капіталу Групи після оподаткування. Такі розрахунки вимагають використання оцінок та припущень. Група постійно відслідковує внутрішні та зовнішні індикатори зменшення корисності матеріальних і нематеріальних активів.

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Результати тестування основних засобів на предмет знецінення докладно розкриті у Примітці 15.

Виснаження нафтогазових активів

Нафтогазові активи амортизуються виробничим методом, виходячи з підтверджених розроблених запасів вуглеводнів.

На розрахунок виснаження виробничим методом може впливати різниця між фактичним майбутнім виробництвом і поточним прогнозованим виробництвом, яке базується на підтверджених запасах. Балансова вартість нафтогазових активів залежить від суттєвих змін у будь-яких факторах чи припущеннях, використаних під час оцінки запасів.

Такі фактори можуть включати:

- Зміни у підтверджених та розроблених оцінках запасів;
- Вплив різниць між фактичними товарними цінами та припущеннями щодо товарних цін на підтверджені розроблені запаси;
- Непередбачені проблеми в ході діяльності з видобутку.

Інші необоротні активи

До складу інших необоротних активів включений нематеріальний актив у сумі 3 987 640 тисяч гривень (у 2014 році - 3 961 075 тисяч гривень), який являє собою права на стягнення платежів з НАК «Нафтогаз» за природний газ, вироблений Групою в Україні та фізично переданий до газотранспортної системи України протягом 2006-2015 років. Група не визнала жодних доходів від такої передачі природного газу, оскільки між Групою та НАК «Нафтогаз» не було укладено відповідних договорів купівлі-продажу. Цей нематеріальний актив визнається за первісною вартістю фізично переданих, але юридично не реалізованих товарно-матеріальних запасів.

Після початкового визнання нематеріальні активи обліковуються за їх первісною вартістю мінус накопичені збитки від знецінення. Ці нематеріальні активи мають безстроковий термін використання, не амортизуються і аналізуються на предмет знецінення принаймні щороку.

У 2015 та попередніх роках згідно з чинним законодавством України Група була зобов'язана продати НАК «Нафтогаз» природний газ власного видобутку. Згідно зі змінами Закону України "Про принципи функціонування ринку природного газу", які вступили в силу з липня 2011 року, Група має право залишати природний газ власного видобутку для подальшого використання у власних цілях, у зв'язку з чим певний обсяг видобутого після 2011 року газу було використано для виробництва аміаку та скрапленого газу. Решта природного газу підлягає продажу НАК «Нафтогаз».

У жовтні 2015 року набув чинності новий Закон України "Про ринок природного газу", який дозволяє компаніям, що здійснюють діяльність на нафтогазовому ринку, продавати газ за ринковими цінами, які більше не регулюються державою.

З урахуванням нечіткості формулювання законодавчих вимог, за якими Група зобов'язана продавати певний обсяг природного газу, та з огляду на неможливість двох сторін домовитися щодо ціни продажу Група та НАК «Нафтогаз» не змогли укласти відповідних угод купівлі-продажу природного газу. Незважаючи на те, що НАК «Нафтогазом» було подано до суду декілька позовів з метою зобов'язати Групу укласти угоди на продаж НАК «Нафтогаз» видобутого природного газу, жоден з цих позовів не був задоволений у 2015 році та включно до дати цієї консолідованої фінансової звітності.

На думку Правління, є достатні підстави вважати, що Група може узгодити з НАК «Нафтогаз» прийнятні для себе ціни на переданий йому газ; в іншому випадку газ буде повернутий Групі і у подальшому може бути реалізований третім сторонам. Таким чином, Група обліковує ці нематеріальні активи за вартістю видобутку та виробництва фізично переданого, але юридично не реалізованого природного газу у звіті про фінансовий стан станом на 31 грудня 2015 року. Правління очікує, що вартість цих активів буде відшкодована у грошовій чи натуральній формі. Однак строки таких розрахунків, а також результат триваючого юридичного спору між Групою та НАК «Нафтогазом», про який було згадано вище, залишаються невизначеними.

У 2015 році Вищий господарський суд України виніс рішення на користь ПАТ "Укрнафта" у спорі між Групою та НАК "Нафтогаз", підтвердивши право Групи на повернення природного газу з державного газосховища в обсязі 2 061 мільйон кубічних метрів із загального обсягу 10 536 мільйонів кубічних метрів, які є предметом спору. Станом на 31 грудня 2015 року Група не отримала цей обсяг газу з газосховищ. З огляду на сприятливе судове рішення у цій справі стосовно 2 061 мільйона кубічних метрів, що були предметом спору, Правління вважає, що в нього є всі підстави для відстоювання позиції Групи у судах стосовно решти обсягу природного газу, і очікує відшкодувати цей актив у грошовій або натуральній формі. Однак строки врегулювання та результат поточних правових спорів між Групою та НАК "Нафтогаз" є фактором суттєвої невизначеності.

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Представлення доходів від реалізації розгорнуто або за чистою сумою

Коли Група виступає принципалом, доходи від реалізації та собівартість реалізованої продукції представляються у звітності розгорнуто. Як описано у Примітці 9, Група також здійснює експортний продаж нафтопродуктів, добрив, феросплавів та різної сільськогосподарської продукції на експорт та, починаючи з травня 2015 року, роздрібну торгівлю бензином на українському ринку, в яких вона виступає агентом. Якщо Група реалізовує товари чи послуги в якості агента, дохід від реалізації відображається за чистою сумою, яка являє собою суму заробленої маржі/комісії. Керівництво визначає, чи вважається Група принципалом або агентом у тій чи іншій операції, на підставі аналізу юридичної форми та сутності договору між Групою та її бізнес-партнерами. Це професійне судження впливає на суму розкритих у звітності доходів від реалізації та собівартості реалізованої продукції, але не впливає на чистий дохід або грошові потоки. Ознаки, які вказують на те, що Група виступає агентом, включають: незначний ризик володіння товарно-матеріальними запасами або його відсутність, відсутність значних ризиків та винагород, пов'язаних з реалізацією товарів або послуг, встановлена сума доходу Групи, яка являє собою фіксовану комісію за кожну операцію, відсутність у Групи вибору при виборі постачальників та права вільно встановлювати ціну реалізації.

5. Нові положення бухгалтерського обліку

Наступні змінені стандарти вступили в силу для Групи з 1 січня 2015 року, проте не мали на неї суттєвого впливу.

- Зміни МСБО 19 «Пенсійні плани із встановленими виплатами: внески працівників» (опубліковані у листопаді 2013 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2012 року (опубліковані у грудні 2013 року та вступають в силу для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2013 року (опубліковані у грудні 2013 року та вступають в силу для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування у річних періодах, починаючи з 1 січня 2016 року чи після цієї дати, або у пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти: класифікація та оцінка» (змінений у липні 2014 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2018 року або після цієї дати). Нижче описані основні особливості нового стандарту:

- Фінансові активи вимагається відносити до трьох категорій оцінки: фінансові активи, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід, та фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- Класифікація боргових інструментів залежить від бізнес-моделі організації, що використовується для управління фінансовими активами, і результатів аналізу того факту, чи договірні грошові потоки є виключно виплатами основної суми боргу та процентів. Якщо борговий інструмент утримується для отримання грошових потоків, він може обліковуватись за амортизованою вартістю, якщо він також відповідає критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів. Боргові інструменти, які відповідають критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів і утримуються в портфелі, який організація як утримує для отримання грошових потоків від активів, так і для продажу, можуть відноситись у категорію за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід. Фінансові активи, що не містять грошових потоків, які є виключно виплатами основної суми боргу та процентів, слід оцінювати за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат (наприклад, похідні фінансові інструменти). Вбудовані похідні фінансові інструменти більше не відокремлюються від фінансових активів, а враховуються при оцінці відповідності критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів.
- Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Проте керівництво може зробити остаточний вибір представляти зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході за умови, що інструмент не утримується для торгівлі. Якщо інструмент капіталу утримується для торгівлі, зміни справедливої вартості відображаються у складі прибутку чи збитку.

- Більшість вимог МСБО 39 стосовно класифікації та оцінки фінансових зобов'язань були перенесені до МСФЗ 9 без змін. Основна відмінність полягає у тому, що організація буде зобов'язана показувати у складі інших сукупних доходів вплив змін у власному кредитному ризику фінансових зобов'язань, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- МСФЗ 9 вводить нову модель для визнання збитків від знецінення – модель очікуваних кредитних збитків. В основі цієї моделі лежить триетапний підхід, в межах якого аналізується зміна кредитної якості фінансових активів після їх початкового визнання. На практиці нові правила означають, що організації будуть зобов'язані негайно обліковувати збиток у сумі очікуваного кредитного збитку за 12 місяців при початковому визнанні фінансових активів, які не мають кредитного знецінення (чи для дебіторської заборгованості за основною діяльністю – у сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк дії такої заборгованості). У разі суттєвого зростання кредитного ризику, знецінення оцінюється із використанням очікуваного кредитного збитку за весь строк дії фінансового активу, а не очікуваного кредитного збитку за 12 місяців. Ця модель передбачає спрощені методи для дебіторської заборгованості за орендою та дебіторської заборгованості за основною діяльністю.
- Вимоги до обліку хеджування були змінені для досягнення більшої відповідності між бухгалтерським обліком та стратегією управління ризиками. Цей стандарт надає організаціям можливість вибору облікової політики: вони можуть застосовувати облік хеджування відповідно до МСФЗ 9 або продовжити застосовувати до всіх відносин хеджування МСБО 39, оскільки у стандарті не розглядається облік при макрохеджуванні.

Група наразі оцінює вплив МСФЗ 9 та МСФЗ 16 на свою консолідовану фінансову звітність.

Визнання відстрочених податкових активів за нереалізованими збитками – зміни МСБО 12 (опубліковані у січні 2016 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2017 року або після цієї дати). Зміна роз'яснює вимоги до визнання відстрочених податкових активів за нереалізованими збитками по боргових інструментах. Організація повинна буде визнавати податковий актив за нереалізованими збитками, які виникають у результаті дисконтування грошових потоків по боргових інструментах, із застосуванням ринкових процентних ставок, навіть якщо вона передбачає утримувати цей інструмент до погашення, і після отримання основної суми сплата податків не передбачається. Економічні вигоди, пов'язані з відстроченим податковим активом, виникають у зв'язку з можливістю власника боргового інструменту отримати у майбутньому прибуток (з урахуванням ефекту дисконтування) без сплати податків з цього прибутку.

25

5. Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Очікується, що наступні нові положення бухгалтерського обліку не матимуть суттєвого впливу на Групу після їх запровадження:

- МСФЗ 14 «Відстрочені платежі за діяльністю, яка здійснюється за регульованими тарифами» (опублікований у січні 2014 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Облік придбання часток участі у спільних операціях – зміни МСФЗ 11 (опубліковані 6 травня 2014 року і вступають у силу для періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Роз'яснення методів нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів – зміни МСБО 16 та МСБО 38 (опубліковані 12 травня 2014 року і вступають у силу для періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Метод дольової участі в окремій фінансовій звітності – зміни МСБО 27 (опубліковані 12 серпня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року).
- Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2014 року (опубліковані 25 вересня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Розкриття інформації – зміни МСБО 1 (опубліковані у грудні 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Застосування винятку з вимоги консолідації для інвестиційних компаній – зміни МСФЗ 10, МСФЗ 12 та МСБО 28 (опубліковані у грудні 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).

Якщо інше не вказано вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій на консолідовану фінансову звітність Групи.

6. Інформація за сегментами

Операційні сегменти – це компоненти, які беруть участь у комерційній діяльності, внаслідок якої вони можуть отримувати доходи та зазнавати витрат, чиї операційні результати регулярно переглядає особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, і стосовно яких є у наявності окрема фінансова інформація. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, – це особа або група осіб, яка розподіляє ресурси та оцінює результати діяльності організації. Функції особи, відповідальної за прийняття операційних рішень, виконує Правління Групи.

(а) Опис продукції та послуг, з яких кожен звітний сегмент отримує доходи

З метою управління Група розділена на бізнес-підрозділи, виходячи з продукції, що ними виробляється, та складається з таких двох звітних сегментів:

- Сегмент роздрібної торгівлі нафтопродуктами – роздрібна торгівля нафтопродуктами через мережу власних бензозаправних станцій. Станом на 31 грудня 2015 року Група володіє мережею з 537 бензозаправних станцій (у 2014 році – 536 бензозаправних станцій); а також
- Сегмент нафти, газу та інших продуктів переробки – дослідження, розробка, видобуток, переробка та реалізація сирової нафти, газового конденсату, природного газу та продуктів переробки.

(б) Фактори, що використовуються керівництвом для визначення звітних сегментів

Сегменти Групи – це стратегічні бізнес-підрозділи, які орієнтовані на різних клієнтів. Їх управління здійснюється окремо, оскільки кожний бізнес-підрозділ являє собою різний напрямок діяльності в межах нафтогазової галузі.

Керівництво визначило операційні сегменти на підставі звітів, які регулярно аналізує Правління для цілей оцінки результатів діяльності.

(в) Оцінка прибутку чи збитку та активів і зобов'язань операційних сегментів

Особа, відповідальна за прийняття управлінських рішень, аналізує фінансову інформацію, підготовлену відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, скориговану з урахуванням вимог внутрішньої звітності.

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності**

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

6. Інформація за сегментами (продовження)

Така фінансова інформація, підготовлена для цілей внутрішньої звітності, не відрізняється від Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів і оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів оцінюються на основі операційного прибутку чи збитку, їх оцінка здійснюється відповідно до оцінки сегментного прибутку чи збитку у консолідованій фінансовій звітності. Проте окремі інші операційні витрати, фінансові витрати та доходи і податки на прибуток управляються на груповій основі і не розподіляються на операційні сегменти.

(г) Інформація про прибуток чи збиток та активи і зобов'язання звітних сегментів

Сегментну інформацію за звітними сегментами станом на 31 грудня 2015 року подано далі:

2015 рік	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Виручка від зовнішніх клієнтів	5 114 940	23 380 762	28 495 702
Комісійні доходи	355 540	153 969	509 509
Прибуток/(збиток) сегментів	(440 646)	3 175 508	2 734 862
Забезпечення штрафів та пені			(6 385 199)
Процентні доходи			19 122
Процентні витрати			(14 666)
Чисті курсові різниці			1 544 156
Інші фінансові витрати, чиста сума			(4 191 911)
Інші нерозподілені витрати			(150 191)
Збиток до оподаткування			(6 443 827)
Податок на прибуток			753 429
Збиток за рік			(5 690 398)

Суттєві негрошові статті

Чиста зміна суми резерву під знецінення дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	-	(2 222 503)	(2 222 503)
Амортизація, виснаження та знос	(138 573)	(1 150 903)	(1 289 476)
Знецінення необоротних активів, чиста сума	(74 452)	(839 032)	(913 484)
Заборгованість за рентною платою (у 2014 році - за платою за користування надрами)	-	(9 811 982)	(9 811 982)

У 2015 та 2014 роках доходів від реалізації між сегментами не було.

Нижче подано вивірення активів та зобов'язань звітних сегментів:

31 грудня 2015 р.	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Активи сегментів	5 608 352	29 206 787	34 815 139
Інші фінансові активи			55 175
Передплата з податку на прибуток			30 499
Грошові кошти та їх еквіваленти та грошові кошти з обмеженим правом використання			407 473
Всього активів			35 308 286

Група «Укрнафта»

Примітки до консолідованої фінансової звітності

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

6. Інформація за сегментами (продовження)

31 грудня 2015 р.	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Зобов'язання сегментів	106 303	22 193 102	22 299 405
Відстрочене податкове зобов'язання			53 581
Безпроцентні кредити та позикові кошти			461 343
Нараховані дивіденди			2 804 079
Всього зобов'язань			25 618 408

2014 рік	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Виручка від зовнішніх клієнтів	9 893 347	18 399 486	28 292 833
Прибуток/(збиток) сегментів	(1 111 744)	2 856 964	1 745 220
Процентні доходи			13 050
Процентні витрати			(6 071)
Чисті курсові різниці			1 463 525
Інші фінансові витрати, чиста сума			(389 095)
Інші нерозподілені операційні витрати			(92 700)
Прибуток до оподаткування			2 733 929
Податок на прибуток			(1 432 364)
Прибуток за рік			1 301 565

Суттєві негрошові статті

Чиста зміна суми резерву під знецінення дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	-	(2 261 199)	(2 261 199)
Амортизація, виснаження та знос	(311 236)	(1 263 731)	(1 574 967)
Знецінення необоротних активів, чиста сума	(48 269)	(10 756)	(59 025)
Заборгованість за рентною платою (у 2014 році - за платою за користування надрами)	-	(2 152 313)	(2 152 313)

Нижче подано вивірення активів та зобов'язань звітних сегментів:

31 грудня 2014 р.	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Активи сегментів	2 554 811	30 763 520	33 318 331
Інші фінансові активи			3 084
Передоплата з податку на прибуток			25 425
Грошові кошти та їх еквіваленти та грошові кошти з обмеженим правом використання			258 915
Всього активів			33 605 755

31 грудня 2014 р.	Роздрібна торгівля нафтопродуктами	Нафта, газ та інші продукти переробки	Всього
Зобов'язання сегментів	53 326	12 836 913	12 890 239
Відстрочене податкове зобов'язання			1 254 504
Процентні кредити та позикові кошти			376 185
Нараховані дивіденди			3 984 848
Всього зобов'язань			18 505 776

6. Інформація за сегментами (продовження)

(д) Аналіз доходів від реалізації за видами продукції та послуг

Аналіз продажів Групи за видами продукції та послуг представлений у Примітці 8.

(е) Географічна інформація

Більшість доходів від реалізації та активів Групи відноситься до України. Група не має значних доходів від реалізації та необоротних активів за межами України.

(є) Концентрація доходів за клієнтами

Далі показані основні клієнти Групи, на яких припадає понад 10% її доходів:

Сегмент	2015 рік	2014 рік
	Нафта, газ та інші продукти переробки	Нафта, газ та інші продукти переробки
Клієнт А	4 645 113	378 043
Клієнт В	3 601 733	2 047 716
Клієнт С	2 531 925	-
Клієнт D	2 309 048	-
Клієнт E	1 600 318	8 971 190
Клієнт F	-	3 120 942
Всього	14 688 137	14 517 891

7. Частки у дочірніх компаніях, спільних операціях, спільних підприємствах та асоційованих компаніях

Група бере участь у ряді спільних операцій з дослідження та розробки нафтогазових родовищ в Україні.

Далі наведено інформацію про частку участі Групи у цих договорах про спільну діяльність, асоційованих та дочірніх компаніях.

Назва підприємства	Метод обліку	Частка участі, %
35/809	Спільна операція	93%
35/78/141	Спільна операція	79%
999/97	Спільна операція	49,90%
35/4	Спільна операція	49,90%
35/4 Додаткова угода №4	Спільна операція	49,90%
410/95	Спільна операція	83,40%
5/56	Спільна операція	80%
35/176	Спільна операція	20%
ТОВ "СП "УкрКарпатоїл ЛТД"	Дочірня компанія	100%
35/21	Дочірня компанія	93%
35/71	Дочірня компанія	93%
СП ТОВ "Бориславська нафтова компанія"	Асоційована компанія	25,10%
СП „Каштан Петролеум Лтд"	Спільне підприємство	55%
ПрАТ "СП "Ромгаз"	Спільне підприємство	62,50%

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***7. Частки у дочірніх компаніях, спільних операціях, спільних підприємствах та асоційованих компаніях (продовження)**

Нижче подані узагальнені фінансові результати та залишки облікованих за методом участі в капіталі договорів про спільні підприємства та асоційованих підприємств:

	2015 рік	2014 рік
Дохід від реалізації та інші операційні доходи	465 322	383 965
Плата за користування надрами	(219 390)	(186 634)
Собівартість реалізованої продукції та інші операційні витрати	(96 864)	(67 660)
Фінансові доходи	2 351	205
Прибуток до оподаткування	151 419	129 876
Податок на прибуток	(27 456)	(23 640)
Прибуток за рік	123 963	106 236
Оборотні активи	486 188	333 240
З них грошових коштів та їх еквівалентів	4 874	8 797
Необоротні активи	99 142	96 330
Всього активів	585 330	429 570
Поточні зобов'язання	375 422	109 442
Довгострокові зобов'язання	385	-
Всього зобов'язань	375 807	109 442

Зазначений вище прибуток за рік розподіляється на основі часток участі у прибутку учасників спільних підприємств.

Умовні та договірні зобов'язання Групи, пов'язані з її участю у спільних операціях та договорах про спільні підприємства відсутні.

8. Доходи від реалізації та собівартість реалізованої продукції**Доходи від реалізації**

	2015 рік	2014 рік
<i>Оптова торгівля</i>		
Сира нафта та газовий конденсат	14 393 248	13 173 349
Аміак	3 598 366	2 044 285
Природний газ	2 895 026	1 336 182
Скrapлений газ	1 282 290	1 279 904
Нафтопродукти	868 516	180 642
Послуги	343 316	329 666
<i>Роздрібна торгівля</i>		
Роздрібна торгівля нафтопродуктами	5 027 834	9 893 347
Комісійні доходи від роздрібно́ї торгівлі	355 540	-
Інші доходи	87 106	55 458
<i>Реалізація іншої продукції</i>		
Агентські комісійні	153 969	-
	29 005 211	28 292 833

Сира нафта та газовий конденсат

Група реалізує сирі нафту на біржових аукціонах відповідно до Закону України «Про нафту і газ» № 2665-III від 12 липня 2001 року (остання редакція від 12 липня 2015 року), за яким підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, мають здійснювати продаж нафти сирової виключно на біржових аукціонах. Організація та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку та скrapленого газу регулюється Постановою Кабінету міністрів України від 16 жовтня 2014 року (остання редакція від 1 вересня 2015 року).

У 2015 році Група продала на біржових аукціонах 1 543 тисячі тонн сирової нафти на суму 13 407 167 тисяч гривень (у 2014 році – 1 730 тисяч тонн на суму 12 092 132 тисячі гривень). Крім цього, дочірні компанії Групи продали на біржових аукціонах 39 тисяч тонн.

Аміак

За договором оренди Група має у своєму розпорядженні устаткування та засоби для виробництва аміаку. У 2015 році Група продала 484 тисячі тонн аміаку (у 2014 році – 489 тисяч тонн).

Природний газ

Продаж природного газу здійснювався виключно спільною діяльністю Групи (Договір № 999/97). 1 жовтня 2015 року був прийнятий Закон України "Про ринок природного газу". За цим Законом ціни на газ більше не регулюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Закон передбачає формування оптового та роздрібного ринку природного газу, який буде функціонувати за принципом вільного ціноутворення.

Скrapлений газ

У 2015 році Компанія продала 153 тисячі тонн рідкого нафтового газу (у 2014 році – 162 тонни).

Роздрібна торгівля нафтопродуктами

До травня 2015 року в експлуатації Групи знаходились 537 бензозаправних станцій. З травня 2015 року Група уклала договір комісії з нафтопереробним заводом.

Комісійні доходи від роздрібно́ї торгівлі

Група реалізує через мережу своїх заправних станцій бензин, що належить комітенту. Комітент компенсує змінні та постійні витрати плюс фіксована маржа, розмір якої узгоджується щомісяця. Реалізація здійснюється Групою з травня 2015 року. Її загальна сума за 2015 рік склала 6 036 635 тисяч гривень.

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***8. Доходи від реалізації та собівартість реалізованої продукції (продовження)****Агентські комісійні**

Дохід від надання послуг агента, включає чистий результат від експорту певних нафтопродуктів, добрив, феросплавів та різної сільськогосподарської продукції загальною вартістю 6 868 197 тисяч гривень (у 2014 році – збиток у сумі 8 371 тисяча гривень, представлений у складі інших операційних витрат, від експорту продукції загальною сумою 11 730 212 тисяч гривень). У цих торгових операціях Група виконувала функції агента. Чистий результат показаний після вирахування відповідних витрат на збут та інших витрат, пов'язаних з виконанням Групою своїх функцій агента.

Інформація про балансові залишки та операції з пов'язаними сторонами наведені у Примітці 29.

Собівартість реалізованої продукції

	2015 рік	2014 рік
Вартість придбаних нафтопродуктів (роздрібна торгівля)	5 695 585	10 123 854
Сировина та матеріали	2 025 195	1 231 529
Заробітна плата та податки на заробітну плату (Примітка 12)	1 539 535	1 180 027
Знос та виснаження (Примітка 12)	1 129 382	1 401 304
Витрати на електроенергію, енергетичні ресурси та паливні матеріали	736 712	420 799
Транспортування нафти та газу	326 767	196 856
Збитки/(доходи) від змін в зобов'язаннях з ліквідації активів (Примітка 24)	45 751	(438 879)
Інші операційні витрати	142 357	89 614
	11 641 284	14 205 104

Інформація про операції з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 29.

9. Витрати на реалізацію та збут

	2015 рік	2014 рік
Заробітна плата та податки на заробітну плату (Примітка 12)	357 655	289 926
Знос (Примітка 12)	145 830	158 683
Витрати на зберігання	183 720	354 086
Витрати на професійні послуги, маркетинг та комісійні агентів	68 817	55 704
Витрати на інкасацію	40 865	36 646
Податки, крім податку на прибуток	29 221	25 361
Витрати на електроенергію, енергетичні ресурси та паливні матеріали	29 097	24 039
Витрати на операційну оренду	15 660	12 517
Витрати на транспортування та страхування	10 421	17 211
Інші витрати на збут	74 887	48 607
	956 173	1 022 780

10. Загальні та адміністративні витрати

	2015	2014
Заробітна плата та податки на заробітну плату (Примітка 12)	408 597	348 904
Вартість професійних послуг	26 410	19 891
Вартість юридичних послуг	24 612	25 035
Комунальні послуги	17 099	13 355
Амортизація та знос (Примітка 12)	14 264	14 981
Банківські комісії	9 729	7 938
Інші витрати	88 690	98 108
	589 401	528 212

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***11. Інші операційні доходи та витрати****Інші операційні витрати**

	2015 рік	2014 рік
Рентна плата (у 2014 році - плата за користування надрами)	9 811 982	8 471 291
Витрати на забезпечення штрафів та пені (Примітка 24)	6 385 199	744 315
Зміни резерву під дебіторську заборгованість та передоплати (Примітки 21 та 22)	2 222 503	2 261 199
Витрати на доброчинність, утримання активів соціального призначення та інші соціальні витрати	89 959	54 314
Заробітна плата та податки на заробітну плату (Примітка 12)	78 897	42 019
Витрати на науково-дослідні розробки	29 735	403 805
Збиток від вибуття основних засобів	4 039	29 414
Збиток від знецінення інших фінансових активів	-	26 598
Збиток від реалізації придбаних товарів за угодами, в яких Група виступає агентом	-	8 371
Інші витрати	306 295	90 562
	18 928 609	12 131 888

Рентна плата

Базою нарахування рентної плати (у 2014 році - плати за користування надрами) є кількість видобутої нафти, газового конденсату чи природного газу в комерційних цілях. У 2015 році ставка рентної плати для сирої нафти та газового конденсату становила від 3 303 гривні до 4 248 гривень за тону залежно від глибини залягання покладів. Після змін законодавства, прийнятих у 2015 році, ставки рентної плати для природного газу становили від 3 125 гривень до 5 040 гривень за тисячу кубічних метрів газу, що видобувається зі свердловин, які експлуатує Компанія (у 2014 році - від 2 403 гривні до 4 518 гривень за тону), та від 3 540 гривень до 5 340 гривень за тисячу кубічних метрів газу, що видобувається зі свердловин, які експлуатують спільні операції Компанії, залежно від глибини залягання покладів (у 2014 році - від 651 гривні до 3 245 гривень за тону).

Інші операційні доходи

У 2014 році Група розформувала резерв на суму 1 148 246 тисяч гривень, що був раніше нарахований під судові процеси по договору спільної діяльності на підставі рішень Вищого спеціалізованого суду України на користь Групи (Примітка 24).

12. Витрати на заробітну плату та амортизацію, знос та виснаження

Крім представлення витрат за напрямками, для звірки загальних витрат з витратами, віднесеними на консолідований звіт про прибутки та збитки та інші сукупні доходи, Група також представляє поданий далі аналіз витрат на заробітну плату та відповідні податки, а також амортизацію, знос та виснаження:

Заробітна плата та податки на заробітну плату

	2015 рік	2014 рік
Всього витрат на заробітну плату	1 958 441	1 430 704
Внески до фондів соціального страхування та інші відповідні внески	640 631	602 646
	2 599 072	2 033 350
Мінус: власні роботи, капіталізовані у складі основних засобів	(214 388)	(162 490)
Мінус: суми, включені до вартості запасів газу	0	(9 984)
	2 384 684	1 860 876

Показані у звітності як:

	2015 рік	2014 рік
Собівартість реалізованої продукції (Примітка 8)	1 539 535	1 180 027
Загальні та адміністративні витрати (Примітка 10)	408 597	348 904
Витрати на реалізацію та збут (Примітка 9)	357 655	289 926
Інші операційні витрати (Примітка 11)	78 897	42 019
	2 384 684	1 860 876

12. Витрати на заробітну плату та амортизацію, знос та виснаження (продовження)**Амортизація, виснаження та знос**

	2015 рік	2014 рік
Виснаження нафтогазових активів (Примітка 17)	695 491	836 414
Знос основних засобів (Примітка 19)	603 677	823 003
Амортизація нематеріальних активів	8 690	11 694
	1 307 858	1 671 111
Мінус: власні роботи, капіталізовані у складі основних засобів	(18 382)	(92 341)
Мінус: суми, включені до вартості запасів газу	-	(3 802)
	1 289 476	1 574 968

Показані у звітності як:

	2015 рік	2014 рік
Собівартість реалізованої продукції - рядок «Знос та виснаження» (Примітка 8)	1 129 382	1 401 304
Витрати на реалізацію та збут (Примітка 9)	145 830	158 683
Загальні та адміністративні витрати (Примітка 10)	14 264	14 981
	1 289 476	1 574 968

13. Фінансові доходи та витрати**Фінансові доходи**

	2015 рік	2014 рік
Ефект дисконтування дебіторської заборгованості, передоплат за фінансові інструменти та безпроцентних позикових коштів	1 358 185	-
Процентні доходи	19 122	13 050
Прибуток мінус збитки від первісного визнання дебіторської заборгованості, передоплат за фінансові інструменти та кредиторську заборгованість	-	438 580
	1 377 307	451 630

Фінансові витрати

	2015 рік	2014 рік
Збитки мінус прибуток від первісного визнання дебіторської заборгованості, передоплат за фінансові інструменти та безпроцентних позикових коштів	4 964 846	-
Процентні витрати за реструктуризованою податковою заборгованістю	464 867	-
Ефект дисконтування (Примітка 24)	160 401	143 888
Процентні витрати	14 666	6 071
Ефект дисконтування дебіторської заборгованості, передоплат за фінансові інструменти та кредиторської заборгованості	-	683 787
	5 604 780	833 746

Прибуток мінус збитки від первісного визнання дебіторської заборгованості, передоплат за фінансові інструменти та кредиторську заборгованість

Станом на 31 грудня 2015 року Група отримала безпроцентні позики балансовою вартістю 461 343 тисячі гривень (Примітка 27). У 2015 році Група визнала чистий збиток від початкового визнання цих передоплат за фінансові інструменти, дебіторської заборгованості та отриманих безпроцентних позик у сумі 4 964 846 тисячі гривень (у 2014 році - чистий прибуток у сумі 438 580 тисяч гривень) (Примітки 21 і 22).

Процентні витрати за реструктуризованою податковою заборгованістю

7 серпня Група угодила з Державною фіскальною службою України реструктуризацію своєї податкової заборгованості. За умовами реструктуризації податкову заборгованість було пролонговано до 30 грудня 2015 року за ставкою 26-36%. У жовтні 2015 року Група порушила умови реструктуризації, внаслідок чого заборгованість знов стала простроченою. У 2015 році Група нарахувала процентні витрати на податкові платежі у сумі 464 866 тисяч гривень.

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***14. Чистий прибуток від курсової різниці**

Чистий прибуток від курсової різниці пояснюється переважно девальвацією гривні по відношенню до долара США у зв'язку з різною датою визнання та погашення дебіторської заборгованості за основною діяльністю за угодами експорту певних нафтопродуктів, добрив, феросплавів та різної сільськогосподарської продукції, в яких Група виступає агентом.

15. Збитки від знецінення та зменшення справедливої вартості

	2015 рік		2014 рік	
	Визнано у складі витрат/ (доходів)	Визнано у складі інших сукупних доходів	Визнано у складі витрат/ (доходів)	Визнано у складі інших сукупних доходів
<i>Знецінення та зменшення справедливої вартості:</i>				
нафтогазових активів (Примітка 17)	549 648	2 133 026	67 331	104 778
активів розвідки та оцінки (Примітка 18)	54 065	-	38 309	-
незавершеного будівництва	6 866	-	-	-
інших основних засобів	426 051	1 016 362	64 735	136 513
<i>Сторно збитків від знецінення:</i>				
активів розвідки та оцінки (Примітка 18)	(67)	-	-	-
незавершеного будівництва	-	-	(92 288)	-
нафтогазові активи	(66 494)	-	-	-
інших основних засобів	(56 585)	-	(19 062)	-
	913 484	3 149 388	59 025	241 291

У 2015 році зменшення справедливої вартості окремих основних засобів, що класифікуються як нафтогазові активи, у сумі 2 682 674 тисячі гривень (у 2014 році - знецінення у сумі 172 109 тисяч гривень) було визнано в результаті падіння цін на нафту та газ і скорочення видобутку на певних родовищах (Примітка 17). Ця сума була визнана у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи як зменшення справедливої вартості нафтогазових активів. Крім того, зменшення справедливої вартості основних засобів, класифікованих як будівлі, машини, обладнання та трубопроводи, нафтогазопереробне обладнання, у сумі 1 376 477 тисячі гривень (у 2014 році - 201 248 тисяч гривень) було визнано у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи як зменшення справедливої вартості, а фізичне та економічне знецінення транспортних засобів та інших основних засобів, облікованих за первісною вартістю у сумі 65 936 тисяч гривень, було визнано у звіті про прибутки та збитки (Примітка 19).

16. Податок на прибуток

	2015 рік	2014 рік
Поточні витрати з податку на прибуток	815 640	1 082 167
Відстрочений податок/(Кредит з відстроченого податку, пов'язаний з виникненням та сторнуванням тимчасових різниць)	(1 569 069)	350 197
(Кредит)/витрати з податку на прибуток, відображені у складі прибутку та збитку	(753 429)	1 432 364

Звірка між фактичними витратами з податку на прибуток та результатом множення бухгалтерського прибутку на нормативну ставку податку представлена нижче:

	2015 рік	2014 рік
Бухгалтерський (збиток)/прибуток до оподаткування	(6 443 828)	2 733 929
(Кредит)/витрати з податку на прибуток, при застосуванні нормативної ставки податку на прибуток 18% (у 2014 році - 18%)	(1 159 889)	492 107
Вплив змін у ставках податку	-	167 133
Ефект від витрат, що не відносяться до валових витрат, чиста сума	406 460	773 124
(Кредит)/витрати з податку на прибуток	(753 429)	1 432 364

Група «Укрнафта»

Примітки до консолідованої фінансової звітності

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

16. Податок на прибуток (продовження)

Звіт про фінансовий стан	(Нараховані)/ кредитовані у прибутки та збитки		(Нараховані)/ кредитовані до іншого сукупного доходу	
	2015 рік	2014 рік	2015 рік	2014 рік
Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)				
Аванси та інші зобов'язання	187	11 861	(11 674)	(19 559)
Забезпечення	1 569 785	282 731	1 307 777	(250 037)
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість	3 412	16 976	(13 564)	116 426
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	(27 514)	27 514	(90 057)
Інші фінансові активи	-	-	-	1 878
Запаси	-	27 137	(27 137)	30 311
Інші необоротні активи	(226 811)	(226 226)	(585)	19 927
Передоплати та інші оборотні активи	-	59 455	(59 455)	(81 059)
Нафтогазові активи та інші основні засоби	(1 400 154)	(1 398 924)	346 193	(78 027)
	(53 581)	(1 254 504)	1 569 069	(350 197)
			(368 147)	85 358

За оцінкою керівництва, відстрочені податкові активи у сумі 244 452 тисячі гривень (у 2014 році - 225 492 тисячі гривень) і відстрочені податкові зобов'язання у сумі 1 626 966 тисяч гривень (у 2014 році - 1 495 668 тисяч гривень) будуть реалізовані не раніше, ніж дванадцять місяців після закінчення звітного періоду.

1 січня 2015 року набули чинності зміни до Податкового кодексу України (Примітка 28), внаслідок чого відбулося суттєве реформування податкової системи України. Згідно зі змінами до Податкового кодексу України, базою для розрахунку податку на прибуток підприємств є скоригований на податкові різниці чистий прибуток до оподаткування, визначений у бухгалтерському обліку підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, що призвело до суттєвих змін у порядку визначення тимчасових та постійних податкових різниць. Витрати, які не відносяться на валові витрати для цілей оподаткування, в основному представлені витратами на формування резервів під сумнівну дебіторську заборгованість та аванси (Примітка 21, 22) і знеціненням необоротних активів.

17. Нафтогазові активи

Переоцінена вартість на 1 січня 2014 р.	7 972 355
Надходження	436 136
Вибуття	(53 956)
Переоцінена вартість на 31 грудня 2014 р.	8 354 535
Надходження	412 517
Вибуття	(67)
Збільшення справедливої вартості	1 549 970
Зменшення справедливої вартості	(2 616 180)
Вирахування накопиченого зносу з валової балансової вартості	(1 893 084)
Переоцінена вартість на 31 грудня 2015 р.	5 807 691
Виснаження та знецінення станом на 1 січня 2014 р.	(238 362)
Нарахування виснаження за рік	(836 414)
Вибуття	7 421
Знецінення	(172 109)
Виснаження та знецінення станом на 31 грудня 2014 р.	(1 239 464)
Нарахування виснаження за рік	(695 491)
Вибуття	-
Вирахування накопиченого зносу з валової балансової вартості	1 893 083
Виснаження та знецінення станом на 31 грудня 2015 р.	(41 872)
Залишкова вартість на 31 грудня 2014 р.	7 115 071
Залишкова вартість на 31 грудня 2015 р.	5 765 819

Група залучила незалежних оцінювачів для проведення оцінки справедливої вартості її нафтогазових активів станом на 31 грудня 2015 року, як описано у Примітці 4.

У 2015 та 2014 роках свердловини, комерційна експлуатація яких у майбутньому не очікувалась, були списані.

18. Активи розвідки та оцінки

Первісна вартість на 1 січня 2014 р.	347 974
Надходження	152 137
Сторнування визнання витрат невдалої розвідки	(107 863)
Первісна вартість на 31 грудня 2014 р.	392 248
Надходження	51 548
Первісна вартість на 31 грудня 2015 р.	443 796
Накопичене знецінення на 1 січня 2014 р.	(186 262)
Нарахування знецінення за рік	(38 309)
Сторнування знецінення внаслідок списання	(126)
Накопичене знецінення на 31 грудня 2014 р.	(224 697)
Нарахування знецінення за рік (Примітка 15)	(54 065)
Припинення визнання внаслідок списання	67
Накопичене знецінення на 31 грудня 2015 р.	(278 695)
Залишкова вартість на 31 грудня 2014 р.	167 551
Залишкова вартість на 31 грудня 2015 р.	165 101

У 2015 році Компанія не припиняла визнання свердловин (у 2014 році – Компанія припинила визнання однієї свердловини) з огляду на неможливість використання свердловин у майбутньому.

Група «Укрнафта»

Примітки до консолідованої фінансової звітності

Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

19. Інші основні засоби

Станом на 31 грудня кожного року інші основні засоби включали:

	Бензозап- равні станції та обладнання	Будівлі	Машини, обладнання та трубопро- води	Нафтогазо- переробне обладнання	Транс- портні засоби	Інші основні засоби	Всього
Переоцінена або первісна вартість							
На 1 січня 2014 р.	2 397 522	2 055 971	1 974 617	292 331	385 310	675 131	7 780 882
Надходження	15 614	148 800	117 235	39 938	9 246	14 567	345 400
Вибуття	(631)	(1 927)	(49 834)	(266)	(3 388)	(10 320)	(66 366)
Рекласифікація	-	20 363	20 485	2 015	64 747	(107 610)	-
На 31 грудня 2014 р.	2 412 505	2 223 207	2 062 503	334 018	455 915	571 768	8 059 916
Надходження	16 509	51 792	72 005	10 418	3 865	11 454	166 043
Вибуття	(216)	(2 442)	(18 206)	(156)	(4 427)	(6 506)	(31 953)
Збільшення справедливої вартості	3 529 549	-	-	-	-	-	3 529 549
Зменшення справедливої вартості	(17 867)	(686 191)	(540 509)	(75 325)	-	-	(1 319 892)
Вирахування накопиченого зносу з валової балансової вартості	(465 486)	(304 564)	(668 650)	(138 598)	-	-	(1 577 298)
На 31 грудня 2015 р.	5 474 994	1 281 802	907 143	130 357	455 353	576 715	8 826 364
Знос та знецінення							
На 1 січня 2014 р.	(4 435)	(3 854)	(7 781)	(3 104)	(326 014)	(513 029)	(858 217)
Нарахування зносу за рік	(152 554)	(151 258)	(414 724)	(71 779)	(10 057)	(22 631)	(823 003)
Вибуття	12 062	250	9 391	101	3 373	9 139	34 316
Знецінення	(182 186)	-	-	-	-	-	(182 186)
Рекласифікація	-	(18 157)	(51 801)	(7 259)	(40 322)	117 539	-
На 31 грудня 2014 р.	(327 113)	(173 019)	(464 915)	(82 041)	(373 020)	(408 982)	(1 829 090)
Нарахування зносу за рік	(138 573)	(132 108)	(219 978)	(56 712)	(12 830)	(43 476)	(603 677)
Вибуття	200	563	16 243	155	4 260	5 905	27 326
Вирахування накопиченого зносу з валової балансової вартості	465 486	304 564	668 650	138 598	-	-	1 577 298
Знецінення	-	-	-	-	(48 063)	(17 873)	(65 936)
На 31 грудня 2015 р.	-	-	-	-	(429 653)	(464 426)	(894 079)
Залишкова вартість							
На 31 грудня 2014 р.	2 085 392	2 050 188	1 597 588	251 977	82 895	162 786	6 230 821
Незавершене будівництво	-	-	-	-	-	-	479 38
Незавершене будівництво активів розробки	-	-	-	-	-	-	242 41
Передоплати за основні засоби	-	-	-	-	-	-	6 54
На 31 грудня 2015 р.	5 474 994	1 281 802	907 143	130 357	25 700	112 289	7 932 28
Незавершене будівництво	-	-	-	-	-	-	393 56
Незавершене будівництво активів розробки	-	-	-	-	-	-	216 09
Передоплати за основні засоби	-	-	-	-	-	-	47 96
							8 589 93

Група залучила незалежних оцінювачів для проведення оцінки справедливої вартості її основних засобів (крім транспортних засобів та інших основних засобів) станом на 31 грудня 2015 року, як описано у Примітці 4.

Основні засоби Компанії надані у заставу як забезпечення її боргового фінансування. Сума боргових зобов'язань станом на 31 грудня 2015 року дорівнює нулю (на 31 грудня 2014 року - нуль).

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***20. Товарно-матеріальні запаси**

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Природний газ, сира нафта та продукти нафтопереробки	1 415 880	2 836 861
Матеріали для буріння та видобування	131 580	78 333
Інші товари, сировина та матеріали	639 692	546 239
	2 187 152	3 461 233

Товарно-матеріальні запаси у сумі 1 190 855 тисяч гривень (у 2014 році - 2 168 087 тисяч гривень) оцінені за чистою вартістю реалізації на 31 грудня 2015.

Протягом 2015 року 125 264 тисяч гривень (2014: 49 248 тисячі гривень) вартості товарно-матеріальних запасів, які обліковуються за чистою вартістю реалізації було віднесено на витрати та відображено у складі собівартості реалізованої продукції.

21. Дебіторська заборгованість

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	9 855 625	4 101 675
Дебіторська заборгованість за експортними угодами	921 772	3 626 922
Інша дебіторська заборгованість	630 023	691 825
	11 407 420	8 420 422
Резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	(1 885 371)	(635 359)
Всього дебіторської заборгованості та заборгованості за векселями	9 522 049	7 785 063

Фінансова дебіторська заборгованість Групи деномінована у таких валютах:

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Фінансова дебіторська заборгованість, деномінована в:		
гривнях	8 600 276	4 607 319
доларах США	732 066	1 722 486
євро	189 707	1 455 258
Всього фінансової дебіторської заборгованості	9 522 049	7 785 063

Група обліковує дебіторську заборгованість при початковому визнанні за справедливою вартістю та у подальшому оцінює її за амортизованою вартістю з використанням початкової ефективної процентної ставки за вирахуванням знецінення. Керівництво очікує, що розрахунок за більшість дебіторської заборгованості Групи відбудеться до 31 грудня 2016 року.

У сумі резерву під сумнівну дебіторську заборгованість відбулися такі зміни:

	2015 рік	2014 рік
На 1 січня	635 359	554 428
Нарахування резерву за рік (Примітка 11)	1 560 493	188 745
Сторно резерву, нарахованого у попередні роки	(236 436)	-
Суми, списані як такі, що не можуть бути повернуті	(74 045)	(107 814)
На 31 грудня	1 885 371	635 359

Нарахування резерву під знецінення протягом року було визнано через фінансові труднощі нових клієнтів. Частина резерву у сумі 222 178 тисяч гривень, визнана у попередніх періодах, була сторнована у 2015 році у зв'язку з отриманням оплати від клієнтів, заборгованість яких вважалася сумнівною.

Нарахування резерву за 2014 рік відрізняється від суми, показаної у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи, внаслідок отримання заборгованості у загальній сумі 37 971 тисяча гривень, яка раніше була списана як така, що не підлягає поверненню.

21. Дебіторська заборгованість та заборгованість за векселями (продовження)

Далі показано аналіз дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості станом на 31 грудня:

	Всього	Не прострочена та не знецінена	Прострочена та не знецінена			Прострочена та знецінена
			До 90 днів	90-180 днів	Більше 180 днів	
2015 рік	9 522 049	1 965 244	1 591 647	45 229	83 352	5 836 577

	Всього	Не прострочена та не знецінена	Прострочена та не знецінена			Прострочена та знецінена
			До 90 днів	90-180 днів	Більше 180 днів	
2014 рік	7 785 063	2 964 424	1 279 217	768 782	988 923	1 783 717

Не прострочена та не знецінена дебіторська заборгованість - це заборгованість українських клієнтів, які не мають кредитної історії.

Балансові залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведені у Примітці 29.

22. Передоплати та інші оборотні активи

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Передоплати постачальникам (у тому числі передоплати за фінансові інструменти)	5 618 421	3 083 728
Передоплати за товари, придбані за експортними угодами	1 868 013	2 694 338
Передоплати з податків	43 764	9 611
Інші оборотні активи	46 680	49 212
	7 576 878	5 836 889
Резерв під сумніви передоплати	(3 016 653)	(2 118 207)
Всього передоплат та інших оборотних активів	4 560 225	3 718 682

Усі передоплати деноміновані в гривнях та видані новим постачальникам Компанії.

Група обліковує передоплати за фінансові інструменти при первісному визнанні за справедливою вартістю, а у подальшому оцінює їх за амортизованою вартістю з використанням початкової ефективної процентної ставки за вирахуванням знецінення. Очікувана дата врегулювання більшості передоплат постачальникам Групи (у тому числі передоплат за фінансові інструменти) - 31 грудня 2018 року.

У сумі резерву під сумніви передоплати відбулися такі зміни:

	2015 рік	2014 рік
На 1 січня	2 118 207	7 782
Нарахування резерву за рік (Примітка 11)	1 100 740	2 110 425
Сторно раніше нарахованих резервів	(202 294)	-
На 31 грудня	3 016 653	2 118 207

У 2015 році Група нарахувала резерв сумнівних передоплат постачальникам у загальній сумі 1 100 740 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2014 року - 2 110 425 тисячі гривень), сума резерву включена до складу інших операційних витрат (Примітка 11).

23. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року зареєстрований акціонерний капітал Компанії складав 13 557 тисяч гривень і складався з 54 228 510 простих акцій номінальною вартістю 0,25 гривні. Акціонерний капітал Компанії був зареєстрований у 1994 році Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України.

Вартість акціонерного капіталу, відображена у цій фінансовій звітності у сумі 1 010 972 тисячі гривень, визначена згідно з МСБО 29 шляхом застосування коефіцієнтів перерахунку до вартості акціонерного капіталу, виходячи з індексу споживчих цін, коли економіка зазнавала впливу гіперінфляції.

23. Акціонерний капітал та резерви (продовження)

Відповідно до українського законодавства Компанія може розподілити серед акціонерів весь прибуток за період чи нерозподілений прибуток станом на звітну дату або віднести його до резервів, передбачених статутом Компанії. Подальше використання сум, які було переведено до резервів, може бути законодавчо обмежено; вони, як правило, повинні використовуватися на цілі, визначені при створенні резерву. Дивіденди зазвичай розподіляються лише із прибутку за поточний період або нерозподіленого прибутку, відображеного у фінансовій звітності за НП(С)БОУ і не розподіляються із сум, перенесених раніше до резервів. Група має юридично право розподіляти серед акціонерів прибуток за поточний рік або резерви, що підлягають розподілу, показані у неконсолідованій фінансовій звітності, підготовленій у відповідності до МСФЗ.

Дивіденди, оголошені та виплачені протягом року, були такими:

	2015 рік	2014 рік
Дивіденди до виплати на 1 січня	3 984 848	398 761
Дивіденди, оголошені протягом року	1 264 609	3 679 249
Дивіденди, виплачені протягом року	(2 445 378)	(93 162)
Дивіденди до виплати на 31 грудня	2 804 079	3 984 848
Дивіденди на акцію, оголошені протягом року, у гривнях	23,32	67,85

На 22 липня 2015 року зборами акціонерів були затверджені результати Компанії за 2014 рік та оголошені дивіденди за 2014 рік у сумі 1 264 609 тисяч гривень (23,32 гривні на акцію).

10 жовтня 2014 року зборами акціонерів були затверджені результати Компанії за 2011, 2012 та 2013 роки та розподілені дивіденди за 2011, 2012 та 2013 роки: дивіденди у сумі 2 061 613 тисяч гривень за 2011 рік (40,23 гривні на акцію), дивіденди у сумі 1 427 837 тисяч гривень за 2012 рік (26,33 гривні на акцію) та дивіденди у сумі 189 780 тисяч гривень за 2013 рік (3,5 гривні на акцію).

Відповідно до податкового законодавства України, Група була зобов'язана здійснити предоплату податку на прибуток за ставкою 18% (у 2014 році – 18%) від суми дивідендів, що підлягали виплаті. У 2015 році до дати виплати дивідендів Група здійснила предоплату податку на прибуток у сумі 83 560 тисяч гривень (у 2014 році – передоплата не здійснювалася). У наступних періодах Група може здійснювати взаємозалік передоплати з податку на прибуток з зобов'язанням з податку на прибуток.

Сума базисного та розбавленого прибутку на акцію

Прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку за рік, що приходить на власників акцій материнської компанії, на середньозважену кількість простих акцій в обігу протягом року.

Сума базисного та розбавленого прибутку на акцію в 2014 році дорівнювала 23,32 гривні (у 2013 році – 5,69 гривні).

У 2015 році податок на прибуток, відображений у зв'язку з переведенням резерву переоцінки нафтогазових активів та інших основних засобів, що вибули та виведені з експлуатації, становив 28 330 тисяч гривень (у 2014 році – 25 135 тисяч гривень).

24. Забезпечення

	Зобов'язання з ліквідації активів	Державний пенсійний план із встановленими виплатами	Пенсійний план із встановленими виплатами	Резерв під судові процеси	Забезпечення штрафів та пені	Всього
На 1 січня 2014 р.	967 856	465 097	252 743	1 148 246	-	2 833 941
Зміни за рік	3 552	20 870	13 502	(1 148 246)	744 315	(366 007)
Ефект дисконтування	49 028	61 538	33 322	-	-	143 888
Ефект від зміни інших припущень/переоцінка	(205 103)	8 063	(14 471)	-	-	(211 511)
Використані суми	(6 124)	(51 075)	(29 454)	-	-	(86 653)
На 31 грудня 2014 р.	809 208	504 493	256 642	-	744 315	2 313 658
Зміни за рік	(6 931)	19 571	11 209	-	6 385 199	6 409 048
Прибуток від раніше наданих послуг	-	(16 022)	(10 449)	-	-	(26 471)
Ефект дисконтування	53 128	71 510	35 763	-	-	160 401
Ефект від зміни інших припущень/переоцінка	(65 233)	25 930	(22 859)	-	-	(62 162)
Використані суми	(1 346)	(54 227)	(25 243)	-	-	(80 816)
На 31 грудня 2015 р.	788 826	551 255	244 063	-	7 129 514	8 713 658
Поточна частина у 2015 році	129 665	43 968	52 443	-	7 129 238	7 355 314
Довгострокова частина у 2015 році	659 161	507 287	191 620	-	276	1 358 344
Поточна частина у 2014 році	209 502	41 864	65 442	-	744 315	1 060 923
Довгострокова частина у 2014 році	599 706	462 829	190 200	-	-	1 252 735

Крім того, Компанія визнала забезпечення невикористаних відпусток у сумі 112 082 тисячі гривень станом на 31 грудня 2015 року.

Зобов'язання з ліквідації активів

Очікується, що зобов'язання з ліквідації активів буде використано протягом 8-20 років.

Ключові припущення, сформовані керівництвом, - це ставка дисконту, яка переважно зумовлена доходністю до погашення довгострокових державних облігацій України, деномінованих в українських гривнях, середня вартість ліквідації 1 свертловини на кожному родовищі та середній строк до ліквідації родовища. Основні припущення, використані керівництвом, наведені далі у таблиці:

	2015 рік	2014 рік
Реальна ставка дисконту, %	7,10	6,48
Середня вартість ліквідації 1 свертловини у гривнях	346	339
Середній строк до ліквідації (років)	8	8

У таблиці нижче представлений вплив змін в основних припущеннях, за умови незмінності інших факторів, на суму зобов'язання, яке відображене у консолідованому звіті про фінансовий стан:

Зміна у припущенні	Зміна у визнаному резерві
Зміна реальних ставок дисконту в усіх періодах на 1 п.п.	Збільшення на 40 351 тисячу гривень/ зменшення на 45 314 тисяч гривень
Зміна середньої вартості ліквідації однієї свертловини на 10%	Збільшення на 78 882 тисячі гривень/ зменшення на 78 882 тисячі гривень
Зміна середнього строку до ліквідації на 1 рік	Збільшення на 52 284 тисячі гривень/ зменшення на 55 994 тисячі гривень

Державний пенсійний план із встановленими виплатами

Група має юридичне зобов'язання сплачувати Державному пенсійному фонду України компенсацію за додаткові пенсії, виплачувані певним колишнім та існуючим працівникам Групи. За цим планом працівники Групи, що мають певний стаж роботи у шкідливих для здоров'я умовах та відповідне право дострокового виходу на пенсію, отримують право на додаткові виплати, які фінансуються Групою та виплачуються через Державний пенсійний фонд України. Ці зобов'язання відповідають визначенню пенсійного плану із встановленими виплатами.

У 2015 році учасниками пенсійного плану зі встановленими виплатами є 29 620 чоловік, у тому числі 4 676 колишніх працівників (у 2014 році - 29 845 та 4 505 чоловік, відповідно).

Зазначені далі пенсійні плани є нефінансованими.

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***24. Забезпечення (продовження)**

У таблицях нижче підсумовуються компоненти чистих витрат з пенсійного забезпечення, визнаних у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи та у звіті про фінансовий стан за планом.

	2015 рік	2014 рік
Витрати з пенсійного забезпечення		
Вартість поточних послуг	19 571	20 870
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійного забезпечення	71 510	61 538
Прибуток від минулих послуг	(16 022)	-
Витрати з пенсійного забезпечення, визнані у прибутку та збитку	75 059	82 408
Переоцінка, визнана в інших сукупних доходах	25 930	8 063
Всього витрат з пенсійного забезпечення, визнаних у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи	100 989	90 471
	2015 рік	2014 рік
Зміни у приведеній вартості зобов'язання за планом із встановленими виплатами		
Теперішня вартість на початок року	504 493	465 097
Вартість поточних послуг	19 571	20 870
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійного забезпечення	71 510	61 538
Прибуток від минулих послуг	(16 022)	-
Переоцінка, визнана в інших сукупних доходах	25 930	8 063
Пенсії виплачені	(54 227)	(51 075)
Теперішня вартість на кінець року	551 255	504 493
	2015 рік	2014 рік
Зобов'язання з пенсійного забезпечення		
Теперішня вартість нефінансованого зобов'язання	551 255	504 493
Зобов'язання з пенсійного забезпечення, визнане у звіті про фінансовий стан	551 255	504 493

Пенсійний план із встановленими виплатами

Група має договірні зобов'язання виплачувати працівникам одноразову допомогу при виході на пенсію, а також здійснювати деякі інші виплати, передбачені колективною угодою.

У таблицях нижче підсумовуються компоненти чистих витрат з пенсійного забезпечення, визнаних у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи та у звіті про фінансовий стан за планом.

	2015 рік	2014 рік
Витрати з пенсійного забезпечення		
Вартість поточних послуг	11 209	13 502
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійного забезпечення	35 763	33 322
Прибуток від минулих послуг	(10 449)	-
Витрати з пенсійного забезпечення, визнані у прибутку та збитку	36 523	46 824
Переоцінка, визнана в інших сукупних доходах	(22 859)	(12 471)
Всього витрат з пенсійного забезпечення, визнаних у звіті про прибутки та збитки та інші сукупні доходи	13 664	34 353
	2015	2014
Зміни у приведеній вартості зобов'язання за планом із встановленими виплатами		
Теперішня вартість на початок року	255 642	250 743
Прибуток від минулих послуг	(10 449)	-
Вартість поточних послуг	11 209	13 502
Процентні витрати по зобов'язаннях з пенсійного забезпечення	35 763	33 322
Переоцінка, визнана в інших сукупних доходах	(22 859)	(12 471)
Пенсії виплачені	(25 243)	(29 454)
Теперішня вартість на кінець року	244 063	255 642
	2015	2014
Зобов'язання з пенсійного забезпечення		
Теперішня вартість нефінансованого зобов'язання	244 063	255 642
Зобов'язання з пенсійного забезпечення, визнане у звіті про фінансовий стан	244 063	255 642

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***24. Забезпечення (продовження)**

Внаслідок прийняття декількох змін пенсійного законодавства у 2015 році вік дострокового виходу на пенсію був подовжений на 5 років. Відповідно, у зв'язку з подовженням пенсійного віку Група визнала прибуток від раніше наданих послуг за 2015 рік у сумі 26 471 тисяча гривень.

Далі показані основні припущення, застосовані при визначенні зобов'язання Групи за пенсійними планами із встановленими виплатами:

	2015 рік	2014 рік
Ставка дисконту, %	15,90	15,50
Підвищення заробітної плати у майбутніх періодах, %	10,00	10,00
Коефіцієнт плинності персоналу, %	5,37	5,55

При визначенні зобов'язання Групи за пенсійними планами із встановленими виплатами за 2015 рік пенсії індексовані з використанням коефіцієнта 7%.

Оскільки в Україні відсутні довгострокові високоякісні корпоративні облігації, Група використовує для дисконтування пенсійних зобов'язань ринкові ставки українських державних облігацій.

	2015 рік	2014 рік	2013 рік	2012 рік	2011 рік
Теперішня вартість нефінансованого зобов'язання за планом із встановленими виплатами	795 318	760 135	717 840	640 538	641 426
Коригування зобов'язань за планом	(26 557)	(65 085)	(96 746)	(17 400)	(42 475)

Далі показана чутливість зобов'язання за планом із встановленими виплатами та пенсійного плану до зміни основних припущень:

	2015 рік	2014 рік
(Збільшення)/зменшення номінальної ставки дисконту на 1%	(6,65%)/7,56%	(6,72%)/7,66%
Збільшення/(зменшення) номінальної заробітної плати на 1%	5,15%/(4,66%)	5,17%/(4,69%)

Станом на 31 грудня 2015 року середньозважений строк розрахунку за зобов'язаннями Групи за планом зі встановленими виплатами становить 7 років (на 31 грудня 2014 року - 7 років). Очікувані платежі за зобов'язаннями за планом зі встановленими виплатами протягом 2016 року становлять 106 331 тисяча гривень (2014 років - 116 650 тисяч гривень).

Забезпечення штрафів та пені

У зв'язку з несплатою та несвоєчасною сплатою рентної плати (у 2014 році - плати за користування надрами), податку на прибуток, ПДВ та дивідендів, Група нараховувала забезпечення можливих штрафів, санкцій та пені за несвоєчасну сплату. Витрати на забезпечення штрафів та пені наведені в Примітці 11.

25. Кредиторська заборгованість

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	1 216 543	3 712 011
Кредиторська заборгованість за товари, придбані за експортними угодами	1 204 383	3 277 211
Інша кредиторська заборгованість	1 514	144 783
	2 422 440	7 134 005

Усі кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість станом на 31 грудня 2015 року була деномінована у гривнях (у 2014 році - 30 097 тисяч гривень у доларах США та 2 278 тисяч гривень у євро).

Балансові залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведені у Примітці 29.

26. Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Нараховані дивіденди	2 804 079	3 984 848
Аванси, отримані за експортними угодами	387 148	160 478
Зобов'язання за розрахунками з оплати праці	74 083	65 896
Інші поточні зобов'язання	469 630	263 293
	3 734 940	4 474 515

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 29.

26. Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання (продовження)

Нараховані дивіденди станом на 31 грудня 2015 року не виплачені через введені Національним банком України обмеження на операції з іноземною валютою, які передбачають тимчасову заборону виплати дивідендів в іноземній валюті (Примітка 2).

27. Процентні та безпроцентні кредити та позикові кошти

Станом на 31 грудня 2015 року Група не мала процентних позикових коштів (на 31 грудня 2014 року - 376 185 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2015 року Група мала безпроцентні позикові кошти у гривнях балансовою вартістю 461 343 тисячі гривень зі строком погашення у 2016 році. Номінальна вартість безпроцентних позикових коштів складає 562 911 тисяч гривень. Ці позикові кошти є незабезпеченими та обліковувалися за ефективною процентною ставкою 23,4%, що являла собою ринкову ставку на дату визнання. Ефект дисконтування у сумі 101 568 тисяч гривень визнаний у складі фінансових доходів та витрат (Примітка 13).

28. Договірні та умовні зобов'язання і операційні ризики

Зобов'язання з отримання ліцензій

Щоб задовольняти вимоги ряду ліцензій на розвідувально-пошукові роботи або вимог спеціальних дозволів, Група зобов'язана фінансувати програми капіталовкладень, пов'язані з певними нафтогазовими родовищами. Група здійснює інвестиції у певні нафтогазові родовища в межах мінімально необхідних лімітів для розробки цих родовищ.

Дотримання вимог податкового законодавства

Існує можливість того, що податкові органи оскаржать деякі інші тлумачення податкового законодавства керівництвом Групи, що може призвести до додаткових витрат, у тому числі пені, для Групи у сумі 2 468 мільйонів гривень (у 2014 році – 39 мільйонів гривень).

Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. 1 січня 2015 року набули чинності зміни до Податкового кодексу України, внаслідок чого відбулося суттєве реформування податкової системи України. Діючі податки включають податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств, митні збори та інші податки. У результаті може існувати значна невизначеність щодо застосування та тлумачення нового податкового законодавства водночас із незрозумілими або неіснуючими правилами практичного дотримання нормативних актів. Відповідні місцеві та державні податкові органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності. Останні події в Україні свідчать про те, що податкові органи можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та податкових розрахунків, тому існує можливість, що операції та діяльність Групи, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені. У результаті можуть бути нараховані значні додаткові суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Керівництво вважає, що цінова політика Групи відповідає вимогам нового законодавства щодо трансфертного ціноутворення. Керівництво Групи подало звіт з трансфертного ціноутворення та наразі розробляє необхідні внутрішні положення щодо трансфертного ціноутворення.

Нижче перелічені основні зміни, запроваджені до правил оподаткування податком на прибуток підприємств:

- У 2015 році базова ставка податку залишається незмінною – 18%;
- Починаючи з 2015 року, базою для розрахунку податку на прибуток підприємств за рік є скоригований на податкові різниці чистий прибуток до оподаткування, визначений у бухгалтерському обліку підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ;
- Податкові органи набули право перевіряти бухгалтерські облікові записи платників податків, правильність та повноту розрахунку чистого прибутку до оподаткування відповідно до НП(С)БОУ та МСФЗ;
- Штрафні санкції за податкові правопорушення щодо зобов'язань з податку на прибуток підприємств за 2015 рік (тобто помилки в розрахунку податку, податковій звітності та повноті сплати суми) не передбачені.

28. Договірні та умовні зобов'язання і операційні ризики (продовження)

Ці зміни вплинули на розрахунок відстрочених податкових активів та зобов'язань, як описано у Примітці 3.

Нижче також перелічені зміни, запроваджені до правил оподаткування іншими податками і зборами:

- 3 дивідендів, отриманих від резидента-платника податку на прибуток підприємств (крім дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування) стягується 5% податку на доходи фізичних осіб;
- Починаючи з 1 січня 2015 року практично усі об'єкти житлової та нежитлової нерухомості фізичних та юридичних осіб підлягають оподаткуванню податком на нерухоме майно (з урахуванням певних пільг);
- З 1 січня 2015 року підвищено розмір збору до Пенсійного фонду України за операціями з купівлі іноземної валюти з 0,5% до 2%.

За операціями з купівлі іноземної валюти юридичними особами та за операціями з купівлі іноземної валюти фізичними з метою погашення кредитів в іноземній валюті цей збір не передбачено.

Зміни податкового законодавства, що набули чинності з 1 січня 2016 року. У грудні 2015 року Верховна Рада прийняла Закон про внесення деяких змін до податкового законодавства України з 1 січня 2016 року. Найбільш значними змінами, які можуть мати вплив на Групу, є такі:

- Податок на прибуток: ведення щоквартальної звітності та сплати податку на прибуток. Звітний період для річної податкової декларації за 2015 рік визначається за загальним правилом. Отже, декларації з податку на прибуток підприємств за 2015 рік були подані до 29 лютого 2016 року. Крім того, були скасовані авансові платежі з податку на прибуток, але авансові платежі з податку при виплаті дивідендів залишилися без змін;
- ПДВ: оголошено, що платники ПДВ не мають права нараховувати вхідний ПДВ при придбанні звільнених від ПДВ товарів та послуг, за якими постачальник відобразив податкові зобов'язання у зареєстрованій податковій накладній;
- Рентна плата: у 2016 році ставки рентної плати для нафти та газового конденсату залишені на рівні 45% аналогічно 2015 року, а для природного газу - зменшені з 55% до 29%. Рентна плата для видобутку газу спільними операціями залишилася незмінною на рівні 70%;
- Соціальний внесок: зниження єдиного соціального внеску від діапазону 36,76% - 49,72% до 22%. Ця зміна призведе до зменшення витрат на персонал Групи.

Юридичні питання

У ході звичайної господарської діяльності Група виступає стороною в різних судових процесах та спорах. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями у разі їх виникнення внаслідок таких судових процесів та спорів не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Групи, крім тих, що включені до забезпечення за судовими процесами.

Державне регулювання Групи

Функціонування нафтогазової галузі є надзвичайно важливим для України. Уряд України здійснював значний вплив на діяльність Групи через мажоритарного акціонера НАК «Нафтогаз» до 22 липня 2015 року.

19 березня 2015 року були прийняті зміни до Закону України "Про акціонерні товариства", які набули чинності 27 травня 2015 року. Згідно з новою редакцією закону, кворум на Загальних зборах акціонерів вважається наявним у разі реєстрації акціонерів, які спільно володіють більше 50% акцій з правом голосу (до 27 травня 2015 року - більше 60% акцій з правом голосу). 22 липня Група провела Загальні збори акціонерів. Відповідно, з 22 липня 2015 року контроль над Групою отримали НАК «Нафтогаз», який є власником 50%+1 акції та уряд як власник НАК «Нафтогаз».

Соціальні зобов'язання

Група здійснює свій внесок у підтримку та соціально-економічний розвиток місцевих громад на територіях, де Група проводить свою діяльність, у тому числі внески у спорудження, розвиток та підтримку житлових об'єктів, шкіл, лікарень, транспортних послуг, рекреаційних та інших соціальних потреб.

Група «Укрнафта»**Примітки до консолідованої фінансової звітності***Усі суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше***29. Розкриття інформації про пов'язані сторони**

Сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться сутність цих відносин, а не лише юридична форма.

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	НАК «Нафтогаз»	Компанії під спільним контролем НАК «Нафтогаз»	Інші пов'язані сторони	Спільні підприємства
На 31 грудня 2015 р.				
Дебіторська заборгованість	1 975	51 080	1 032 579	213 419
Кредиторська заборгованість	5 241	1 675	522 438	-
Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання			46 701	
На 31 грудня 2014 р.				
Дебіторська заборгованість	2 540	29 790	72 020	263 964
Передоплати та інші оборотні активи	-	-	1 081 690	-
Кредиторська заборгованість	10 399	10 206	523 504	-
Процентні кредити та позикові кошти	-	-	350 000	-
Аванси, нараховані витрати та інші зобов'язання	-	-	31 675	-

Статті доходів та витрат за операціями з пов'язаними сторонами за 2015 та 2014 роки були такими:

	НАК «Нафтогаз»	Компанії під спільним контролем НАК «Нафтогаз»	Інші пов'язані сторони	Спільні підприємства
2015 рік				
Реалізація товарів та послуг	5 282	47 869	2 687 056	46 251
Закупівлі нафтопродуктів, сировини та витратних матеріалів	-	336 962	9 393 639	17 864
2014 рік				
Реалізація товарів та послуг	4 218	24 650	9 403 338	112 546
Закупівлі сировини та витратних матеріалів	-	19 637	9 200 246	14

В 2015 та 2014 роках Група не мала значних операцій та залишків з компаніями, акціонером яких є органи державної влади за виключенням операцій з ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (акціонер) та його дочірніми і асоційованими компаніями, інформація про які розкрита вище.

Інші пов'язані сторони включають компанії під значним впливом НАК «Нафтогаз» та міноритарних акціонерів.

Інформація щодо виплачених дивідендів та заборгованості по дивідендах розкрита у Примітці 23.

Умови операцій з пов'язаними сторонами

Балансові залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на кожен звітний дату є незабезпеченими та безпроцентними (крім процентних кредитів та позик), і оплата за ними здійснюється грошовими коштами. Жодної гарантії чи поруки не було надано або отримано стосовно кредиторської або дебіторської заборгованості пов'язаних сторін.

29. Розкриття інформації про пов'язані сторони (продовження)

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року дебіторська заборгованість за операціями з пов'язаними сторонами показана за вирахуванням резерву, який складав нуль та 81 703 тисячі гривень, відповідно, та складався з таких компонентів:

	Компанії під контролем або значним впливом акціонерів	Спільні підприємства	Всього
На 1 січня 2014 р.	83 551	155 805	239 356
Сторно невикористаних сум	(16 460)	(141 193)	(157 653)
На 31 грудня 2014 р.	67 091	14 612	81 703
Нарахування за рік	-	21 079	21 079
Сторно невикористаних сум	(67 091)	-	(67 091)
На 31 грудня 2015 р.	-	35 691	35 691

Оцінка на предмет знецінення дебіторської заборгованості пов'язаних сторін проводиться кожного фінансового року шляхом аналізу фінансового стану пов'язаної сторони та ринку, на якому функціонує пов'язана сторона.

Грошові кошти та їх еквіваленти та грошові кошти з обмеженим правом використання

Станом на 31 грудня 2015 року Група мала грошові кошти та їх еквіваленти на суму 289 667 тисяч гривень, та грошові кошти з обмеженим правом використання в сумі 117 806 тисяч гривень на рахунках, відкритих у банку, який є пов'язаною стороною (станом на 31 грудня 2014 року – 189 647 тисяч гривень та 69 268 тисяч гривень, відповідно).

Грошові кошти, їх еквіваленти та грошові кошти обмеженого використання станом на 31 грудня 2015 року розміщуються у фінансовій установі, якій на звітну дату було присвоєно довгостроковий рейтинг «Саа3» міжнародною рейтинговою агенцією.

Виплати основному управлінському персоналу

У 2015 році загальна сума винагороди основному управлінському персоналу склала 20 422 тисячі гривень (у 2014 році – 3 858 тисяч гривень).

30. Цілі та політика управління фінансовими ризиками

Основними фінансовими зобов'язаннями Групи є торгова та інша кредиторська заборгованість і безпроцентні кредити (у 2014 році – процентні кредити). Основною метою цих фінансових зобов'язань є залучення коштів для фінансування операцій Групи. Група має різні фінансові активи, такі як грошові кошти та їх еквіваленти, торгова та інша дебіторська заборгованість та інші фінансові активи.

Головними ризиками, що пов'язані з фінансовими інструментами Групи, є валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик та процентний ризик. Група переглядає та узгоджує політику щодо управління кожним з цих ризиків, як зазначено нижче.

Валютний ризик

Група здійснює свої операції переважно у таких валютах: українська гривня, долар США, євро та російський рубль. Офіційний курс гривні, встановлений Національним банком України ("НБУ") на визначені дати, був таким:

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Долар США	24,00	15,77
Євро	28,22	19,23
Російський рубль	0,33	0,30

Торгова дебіторська та кредиторська заборгованість, деномінована у валютах, відмінних від функціональної валюти Групи, призводить до виникнення валютного ризику. Група не здійснювала операцій з метою хеджування цих валютних ризиків.

Максимальна сума валютного ризику Групи дорівнює її чистим фінансовим активам та складає 921 772 тисячі гривень (у 2014 році – 3 177 744 тисячі гривень).

29. Розкриття інформації про пов'язані сторони (продовження)

Валютні ризики, визначення яких наведено в МСФЗ 7, виникають у зв'язку з фінансовими інструментами, які деноміновані в іноземних валютах. У таблиці далі показана чутливість прибутку Групи до оподаткування до обґрунтовано можливих змін обмінного курсу іноземних валют при незмінності інших змінних.

На 31 грудня 2015 р.	Збільшення/ (зменшення) обмінного курсу	Вплив на прибуток/(збиток) до оподаткування
Гривня/долар США	20%/ -20%	146 405/(146 405)
Гривня/євро	20%/ -20%	37 941/(37 941)
На 31 грудня 2014 р.	Збільшення/ (зменшення) обмінного курсу	Вплив на прибуток/(збиток) до оподаткування
Гривня/долар США	50%/ -50%	(1 030 117)/1 030 117
Гривня/євро	50%/ -50%	726 490/(726 490)

Ризик ліквідності

Метою Групи є збереження балансу між безперервністю та гнучкістю фінансування шляхом використання умов кредитування, що надаються постачальниками та банками. Група аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність залежно від очікуваних строків погашення відповідних інструментів.

У таблиці далі показано аналіз фінансових зобов'язань Групи за строками погашення станом на 31 грудня на основі недисконтованих платежів за договором:

31 грудня 2015 р.	До 6 місяців	6-12 місяців	Всього
Поточні зобов'язання			
Кредиторська заборгованість	2 422 440	-	2 422 440
Безпроцентні кредити та позикові кошти	-	562 911	562 911
Нараховані дивіденди	-	2 804 079	2 804 079
	2 422 440	3 366 990	5 789 430
31 грудня 2014 р.	До 6 місяців	6-12 місяців	Всього
Поточні зобов'язання			
Процентні кредити та позикові кошти	39 375	415 560	454 935
Кредиторська заборгованість	7 134 005	-	7 134 005
Нараховані дивіденди	-	3 984 848	3 984 848
	7 173 380	4 400 408	11 573 788

Кредитний ризик

Фінансові інструменти Групи, які потенційно є предметом значної концентрації кредитного ризику, включають в основному грошові кошти та їх еквіваленти, грошові кошти обмеженого використання, дебіторську заборгованість за основною діяльністю та експортними угодами, іншу дебіторську заборгованість та передоплати за фінансові інструменти. Нове керівництво наразі переглядає політику управління ризиками Групи.

Передоплати видані приватним українським компаніям, які не мають кредитного рейтингу.

Дебіторська заборгованість за експортними угодами - це заборгованість приватних іноземних компаній, які не мають кредитного рейтингу. Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість - це заборгованість публічних та приватних українських компаній, більшість з яких не має кредитного рейтингу. В 2015 році середній рівень оборотності дебіторської заборгованості Групи розраховувався як середній залишок дебіторської заборгованості на 31 грудня 2014 року та 31 грудня 2015 року, поділений на дохід від реалізації за 2015 рік, та становив менше 110 днів (у 2014 році: менше 100 днів).

Грошові кошти, їх еквіваленти та грошові кошти обмеженого використання станом на 31 грудня 2015 року розміщуються у фінансовій установі, якій на звітну дату було присвоєно довгостроковий рейтинг «Саа3» міжнародною рейтинговою агенцією.

Керівництво має визначену кредитну політику і постійно контролює виникнення кредитного ризику. Кредитні оцінки виконуються щодо всіх клієнтів, які хочуть отримати кредит понад встановлений ліміт. Більшість продажів здійснюється Групою новим клієнтам, з якими вона не працювала раніше. Група не вимагає забезпечення під свої фінансові активи.

30. Цілі та політика управління фінансовими ризиками (продовження)

Показники кредитного ризику Групи постійно контролюються та аналізуються в кожному окремому випадку на основі статистичної інформації щодо погашення заборгованості, відповідно, керівництво Групи вважає, що не існує суттєвого ризику виникнення збитків у Групи понад суму визнаних резервів під зменшення корисності, створених за кожним таким активом.

Максимальний кредитний ризик дорівнює балансовій вартості торгової та іншої дебіторської заборгованості, авансів виданих та грошових коштів і їх еквівалентів та грошових коштів обмеженого використання.

Станом на 31 грудня 2015 року загальна сукупна сума дебіторської заборгованості від 5 найбільших клієнтів Групи, що здійснюють діяльність в Україні, становила 5 440 589 тисяч гривень, а сума передоплат 4 найбільшим постачальникам, з яких більшість є новими постачальниками, становила 5 585 266 тисяч гривень (на 31 грудня 2014 року - 5 577 442 тисячі гривень та 4 997 215 тисяч гривень, відповідно), або 48% від загальної суми дебіторської заборгованості та 75% від загальної суми передоплат постачальникам (31 грудня 2014 року - 66% та 86%, відповідно). Резерв під цю дебіторську заборгованість та передоплати складає 1 197 178 тисяч гривень (31 грудня 2014 року - 172 905 тисяч гривень) та 2 348 517 тисяч гривень (на 31 грудня 2014 року - 1 565 678 тисяч гривень), відповідно.

Управління ризиком капіталу

Основною метою Групи стосовно управління капіталом є забезпечення стабільної кредитоспроможності та адекватного рівня капіталу для забезпечення подальшої безперервної діяльності, фінансування ведення діяльності Групи і максимізації прибутку акціонерів. Наразі встановлені обмеження на виплату дивідендів в іноземній валюті (Примітка 2).

Група управляє структурою капіталу та змінює її відповідно до змін економічних умов. Цілями Групи при управлінні капіталом є забезпечення можливості безперервної діяльності Групи з метою забезпечення прибутку для акціонерів та вигод для інших зацікавлених осіб, а також забезпечення фінансування поточних потреб Групи, її капітальних витрат та стратегії розвитку Групи. Група розглядає позиковий капітал та акціонерний капітал як основні джерела формування капіталу.

	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Безпроцентні кредити та позикові кошти	461 343	-
Процентні кредити та позикові кошти	-	376 185
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти	(289 667)	(189 647)
Чистий борг	171 676	186 538
Власний капітал	9 689 878	15 099 979
Власний капітал та чистий борг	9 861 554	15 286 517

Коефіцієнт фінансового левереджу

1,74%

1,22%

Група контролює рівень капіталу, використовуючи коефіцієнт платоспроможності, який розраховується шляхом ділення чистої заборгованості на суму капіталу та чистої заборгованості та може вносити зміни до політики і цілей управління структурою капіталу в результаті змін в операційному середовищі, змін оцінки учасниками ринку перспектив зміни цін чи стратегії розвитку Групи. Групі ще належить визначити оптимальний рівень коефіцієнту фінансового левереджу.

31. Оцінка справедливої вартості**а) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі**

Нафтогазові активи та основні засоби, обліковані за справедливою вартістю. Основні засоби відображені у звіті про фінансовий стан за переоціненою вартістю.

Усі нафтогазові активи та основні засоби Групи відносяться до рівня 3 ієрархії справедливої вартості. Протягом року Група не переводила активи на інший рівень ієрархії справедливої вартості.

Бензозаправні станції та будівлі оцінювалися за ринковим методом, при застосуванні якого справедлива вартість визначалася на підставі наявних ринкових цін, скоригованих на надані знижки та інші особливі умови (Рівень 2). Нафтогазові активи та інші основні засоби оцінюються з використанням амортизованої вартості заміни. В ході оцінки нафтогазових активів були застосовані наступні основні припущення.

31. Оцінка справедливої вартості (продовження)

Ціни свердловин приймалися на основі вартості бурильних робіт, скоригованої за потреби на інфляцію будівництва, а ціни на інші активи, за якими відсутня ринкова інформація, оцінювалися як первісна вартість, скоригована на відповідні коефіцієнти інфляції. У подальшому економічно обґрунтоване максимальне значення амортизованої вартості заміни аналізується з використанням дисконтованих грошових потоків, прогнозованих на п'ятирічний період (Рівень 3). Основні припущення включають прогнози цін на сиру нафту у діапазоні від 258 доларів США у 2016 році до 372 доларів США за тону у 2019 році, ставка дисконтування після оподаткування у розмірі 23,56% та прогнозовані зміни обсягів видобутку.

б) Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, облікованих за амортизованою вартістю.

Фінансові інструменти за категоріями

У відповідності до МСБО 39 "Фінансові інструменти: визнання та оцінка", Група класифікує фінансові інструменти як кредити, дебіторську заборгованість та передоплати за фінансові інструменти.

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року усі фінансові активи та зобов'язання Групи були обліковані за амортизованою вартістю. Балансова вартість цих інструментів приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань відображена за сумою, на яку може бути обміняний інструмент у результаті поточної угоди між бажаними укласти таку угоду сторонами, іншої ніж примусовий продаж або ліквідація.

Для визначення справедливої вартості використовувались такі методи та припущення:

- Справедлива вартість грошових коштів, дебіторської заборгованості за основною діяльністю, кредиторської заборгованості за основною діяльністю, та інших поточних зобов'язань приблизно дорівнює їх балансовій вартості, що обумовлено короткостроковістю цих інструментів.
- Керівництво вважає, що процентна ставка довгострокових кредитів з фіксованою процентною ставкою приблизно дорівнює ринковій процентній ставці, за якою Група могла б позичити кошти на звичайних комерційних умовах. Отже, станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року балансова вартість цих кредитів не відрізнялась суттєво від їх розрахованої справедливої вартості.

Справедлива вартість короткострокової та довгострокової дебіторської заборгованості за основною діяльністю, безпроцентних кредитів та інших фінансових зобов'язань оцінюється шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків із використанням ставок, наявних на даний момент для позик на схожих умовах, зі схожим кредитним ризиком та строками погашення, що залишились. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість цих фінансових інструментів приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

32. Події після закінчення звітного періоду

Зміни Податкового кодексу. Як зазначено у Примітці 28, наприкінці грудня 2015 року Уряд України ухвалив новий Податковий кодекс, який набуває чинності з 1 січня 2016 року. Найбільш значною зміною, що має вплив на діяльність Групи, є зниження ставок рентної плати. Керівництво очікує, що зниження ставок плати за користування надрами призведе до значного зменшення платежів рентної плати Групи у 2016 році.

Спори з податковими органами. Група продовжує спори з податковими органами щодо несплати податків. У лютому 2016 року через несплату рентної плати було призупинено дію декількох ліцензій Групи та накладено арешт на усі її активи для забезпечення податкових зобов'язань. Керівництво впевнене, що Група зможе домовитися про реструктуризацію податкових зобов'язань.